TAPOLCA VÁROS
KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA
2009 - 2014.

2009. május

TARTALOM

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK 4

Előszó 4

Csatlakozó tervek 5

1. ÁTFOGÓ JÖVŐKÉP 9

2. A MINŐSÉGI KÖRNYEZET ALAKÍTÁSÁNAK SÚLYPONTJAI 10

2.1. A települési környezet tisztasága 10

2.2. Zöldfelület-gazdálkodás 13

2.3. A földtani közeg és a talaj védelme 17

2.4. A felszíni és felszín alatti vizek védelme 20

2.5. Ivóvízellátás 22

2.6. Kommunális szennyvízkezelés 23

2.7. Csapadékvíz-elvezetés 26

2.8. A levegő tisztaságának védelme 27

2.9. Energiagazdálkodás 29

2.10. Helyi közlekedésszervezés 31

2.11. Zaj elleni védelem 32

2.12. A települési hulladék kezelése 34

2.13. Természetvédelem 39

2.14. Környezetbiztonság 43

2.15. Környezet és egészség 44

3. INTÉZKEDÉSI TERV 48

3.1. A városi környezet tisztasága és a fenntartható városfejlesztés érdekében 48

3.2. A környezettudatos közigazgatás érdekében 58

3.3. A széleskörű társadalmi együttműködés érdekében 58

4. A DOKUMENTÁCIÓ KÉSZÍTŐI 58

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Előszó

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény a települési önkormányzat feladataként határozza meg, hogy illetékességi területére önálló települési környezetvédelmi programot dolgozzon ki, amely összhangban van a Nemzeti Környezetvédelmi Programban foglalt célokkal, feladatokkal és a település rendezési tervével. Tapolca Város Önkormányzata e feladatának eleget téve kidolgozta, majd a Képviselő-testület a 336/2004. (XI. 29) Kt. határozatával jóváhagyta a város 2004-2008. közötti évekre szóló környezetvédelmi programját.

A program elfogadása óta eltelt 5 évben jelentős változások történtek a környezetvédelem jogi szabályozásában azzal összefüggésben is, hogy 2004. május 1-jén hazánk az Európai Unió tagjává vált. A jogszabályi változások, valamint – a 2004-ben elfogadott települési környezetvédelmi program által kitűzött feladatok végrehajtásának eredményeképp – a város környezeti állapotában bekövetkezett változások a környezetvédelmi program felülvizsgálatát indokolták. A felülvizsgálatot városunk fenntartható fejlődése érdekében, városüzemeltetési feladataink integrált megközelítésével, és azzal a céllal végeztük el, hogy az egymással szoros kölcsönhatásban álló társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatok hosszabb távon se veszélyeztessék a várost alkotó közösség életkörülményeit, környezeti biztonságát, biztosítsák a természet által alkotott és az ősidők óta itt élő emberek által létrehozott gazdag örökség megőrzését, fenntartható használatát, fejlesztését, és növeljék városunk vonzerejét.

Ennek érdekében a helyzetkép felvázolásakor törekszünk a legfontosabb problémák bemutatására, és ezek megoldására olyan lehetőségeket felvetni, amelyek összhangban vannak a város stratégiai fejlesztési tervével, és már a környezetvédelmi program 6 éves tervezési ciklusában, középtávon is megvalósíthatók. A megvalósításban jelentős szerepet kaphatnak az európai, hazai és regionális szintű pályázati források, amelyekhez illeszkednek városfejlesztési terveink egyes elemei. Helyi erőforrásainkat a 21/2004. (V. 25.) Kt. rendelettel létrehozott Környezetvédelmi Alapban rendelkezésre álló források, a városunkban élő, dolgozó embereknek, választott képviselőiknek, a gazdálkodó szervezeteknek és az önkormányzat hivatali szerveinek környezettudatos magatartása, összefogása és partnersége jelenthetik, hiszen környezetünk értékgondozó fejlesztése nem csupán anyagi kérdés, megvalósítása érdekében minden magánszemélynek és szervezetnek – a saját szintjén – cselekednie szükséges. Ha sikerrel hajtjuk végre a programban javasolt intézkedéseket, ez hozzá fog járulni városunk környezeti minőségének javulásához, vonzóbbá és egészségesebbé teszi városunkat a lakosok, a munkavállalók és a befektetők számára, erősíti Tapolca kistérségi vezető szerepkörét, és csökkenti a tágabb környezetünkre gyakorolt kedvezőtlen környezeti hatásokat is.

Környezetvédelmi programunk kialakításakor a hazai jogszabályok és az országos, régióra kiterjedő, illetve egyes szakterületekre vonatkozó tervek mellett figyelembe vettük az EU 6. Környezeti Akcióprogramja keretében kidolgozott Városi Környezet Tematikus Stratégiát, és az Európai Bizottság ezzel kapcsolatos, 2006. elején kiadott közleményét [COM(2005)718 végleges] is.

Csatlakozó tervek

A jó minőségű városi környezet megteremtése elképzelhetetlen a különböző stratégiák, szakmapolitikai elképzelések, kezdeményezések szoros összehangolása és az ebben érintett szereplők együttműködése nélkül. Az egyes társadalmi-gazdasági tevékenységek más-más térfelosztási egységekben alkotnak egységes rendszereket, és más-más területi léptékben

kezelhetők optimális módon. A tervezés során a külső térbeli és ágazati kapcsolatokra is kitekintéssel kell lenni, városunk környezetvédelmi programja ezért Veszprém megye, a közép-dunántúli stratégiai tervezési régió és hazánk környezetvédelmi, területfejlesztési, területrendezési és egyéb terveivel is összhangban van. Helyi terveink közül a városfejlesztési szempontból meghatározó terveket emeljük ki.

Integrált Városfejlesztési Stratégia

Tapolca Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2008. májusában készült el azzal a céllal, hogy a hét városrészre és a város egészére vonatkozó átfogó elemzés alapján, az elkövetkező 10-15 évben jelentkező fejlesztési szükségleteket összehangolja a rendelkezésre álló köz- és magánforrásokkal. A középtávon megvalósítandó feladatok és prioritások között számos környezetvédelmi vonatkozású fejlesztési elképzelés szerepel, így a környezetvédelmi program összehangolása leginkább ezzel a dokumentummal szükséges.

A 2007-2010. évek közötti gazdálkodás Stratégiai Programja

Városunk 2007-2010. évek közötti gazdálkodásának Stratégiai Programját, amely egyúttal iránymutatást tartalmaz a 2011-2013. közötti fejlesztésekre is, a Képviselő-testület a 112/2007. (IV. 13.) Kt. határozattal fogadta el. A stratégiai program I. fejezetében nevesített, az önkormányzat működésével összefüggő városfejlesztési és -rendezési, városüzemeltetési, közoktatási, kulturális, turisztikai, egészségügyi és szociális fejlesztési feladatokhoz a program II. fejezete rendeli hozzá – a város mindenkori költségvetésének figyelembe vételével – a megvalósítás tervezett idejét és forrásigényét. A gazdasági-fejlesztési terv kiemelten fontos feladatként határozza meg a helyi épített és természeti környezeti értékek védelmét, de tulajdonképpen alig van benne olyan feladat, amelynek ne lennének környezetvédelmi vonatkozásai is. A beruházások, fejlesztések megvalósítására a dokumentum az európai és a hazai pályázati források, valamint a vállalkozói szférában e célra elérhető források igénybevételét tervezi a saját erő kiegészítése érdekében.

Területfejlesztési koncepció, területrendezési és szabályozási tervek

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiára épülő, jelenleg hatályos szabályozási tervet a Képviselő-testület által elfogadott, a Tapolca Város Helyi Építési Szabályzatának, valamint Szabályozási Tervének jóváhagyásáról szóló 13/2008. (VI. 2.) Kt. rendelet tartalmazza. Az önkormányzati rendelet kijelöli a város szerkezetét meghatározó terület-felhasználási kategóriákat a beépítésre szánt (lakó-, vegyes-, gazdasági- és különleges-) területeken, illetve a beépítésre nem szánt (közlekedési-, közmű-, zöld-, erdő-, mezőgazdasági- és vízgazdálkodási-) területeken egyaránt. Megállapítja e területek használatával kapcsolatos szabályokat, beleértve a környezetvédelmi előírásokat is, ezáltal is törekedve a környezeti szempontok érvényesítésére a város fejlesztésében és területének rendezésében, a harmonikus fejlődés biztosítása érdekében. Városökológiai szempontból fontos, hogy a rendelet a beépítésre szánt területeken is előírja a parkosítást, a biológiailag aktív zöldfelületek kialakítását, és meghatározza ezek minimális mértékét.

Országos és regionális programok, tervek

A folyamatosan fejlődő hazai területi és környezetvédelmi tervrendszerben nemcsak jogi, de pénzügyi szempontból is fontos a települési szintű tervek illeszkedése az országos, illetve a regionális (területi) tervekhez és az ágazati célkitűzéseket tartalmazó különböző tervekhez.

A 2009. január 1-jén kezdődött hat éves tervezési ciklusra vonatkozó harmadik **Nemzeti Környezetvédelmi Program** tervezete jelenleg közigazgatási egyeztetés alatt áll, így érvényes

NKP még nincs. A környezetügy átfogó középtávú programjának tervezete a fenntartható fejlődésen alapul, átfogó céljai között szerepel, hogy megerősítse az állampolgárok életminőségének javításához, az egészséges környezethez való alkotmányos joguk érvényesítéséhez, valamint a társadalmi és gazdasági fejlődéshez szükséges alapvető feltételeket: a természeti erőforrások fenntartható használatát, a környezet minőségének javítását, a természeti örökség megőrzését és a környezeti biztonságot.

A települési élet- és környezetminőség javítását átfogó cél magában foglalja mindazon intézkedéseket, amelyek a kiegyensúlyozott, egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítását szolgálják, így a környezet-egészségügyi feltételek teljesülését, a magas színvonalú biztonságos környezeti infrastruktúrát, a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő színvonalát és arányát, valamint a lakossági felvilágosító, szemléletformáló tevékenységet.

A természeti erőforrások és értékek megőrzésére irányuló átfogó cél keretébe tartozik a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzése, a terhelhetőség illetve a megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kap a természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása, melyet a szabályozáson túl ennek következetes érvényesítésével is elő kell segíteni.

A fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése, mint átfogó cél a következőket jelenti: forrástakarékos anyag-, víz-, terület-, termőföld- és energiahasználat, az újrahasználhatóság és a tartósság tervezése, az anyagciklusok körfolyamattá zárása, a környezetre gyakorolt káros hatások csökkentése (hulladékok minimalizálása, a megújuló energiaforrások fenntartható mértékű használata), a fogyasztók számára a termékek és szolgáltatások értékének növelése a termelés során. A fenntartható fogyasztási szokások meghonosításához alapvető feltétel a fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntarthatóbb, organikus termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás, amely keresleti oldalról is erősíti a termelői folyamatok fenntarthatósága iránti igényt. Az állampolgárok cselekvéseiben hangsúlyossá válik a környezet-etikus magatartás, a környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód. Előtérbe kerülnek a fenntartható termelési és fogyasztási szokások, melynek eredményeképpen a társadalmi-gazdasági fejlődéssel nem jár együtt a környezetterhelés arányos növekedése.

A környezetbiztonság javítása kiterjed mind a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok, földrengések, erdőtüzek) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, mind az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kárcsökkentésére.

A fenti átfogó célok elérését a harmadik Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezetében szereplő tematikus akcióprogramokban foglalt fő célkitűzések, célok és intézkedések szolgálják.

A 2007-2013. közötti időszakra vonatkozó **Új Magyarország Fejlesztési Terv** (ÚMFT) keretében hazánk a gazdaság, a közlekedés és a társadalom megújulása érdekében, a környezet és az energetika területén, a területfejlesztésben és az államreform feladataival összefüggésben részesülhet támogatásban. E hat kiemelt területen elindított összehangolt fejlesztések részben regionális (területi), részben ágazati operatív programokban jelennek meg. A különböző mértékű (támogatási intenzitású) uniós támogatást a magyar állami költségvetésből ehhez rendelt források egészítik ki.

Az ÚMFT részeként a **Közép-Dunántúli Operatív Program** a Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém megyékből álló közép-dunántúli konvergencia-régió 2007-2013. közötti időszakra vonatkozó területfejlesztési prioritásainak megvalósítását támogatja. Az e célra allokált forrás meghaladja az 597,5 millió eurót, ami nyílt pályázati rendszerben érhető el. Az operatív program átfogó célja, hogy a közép-dunántúli régió – a magyar régiók közötti – kiváló gazdasági helyzetét és jövedelemtermelő képességét a gazdasági-társadalmi innováció, az állandó megújulás elemeinek hatékony alkalmazásával megőrizze. A specifikus fejlesztési célok megvalósítását a következő prioritási tengelyek szolgálják: regionális gazdaságfejlesztés (15,5%), regionális turizmusfejlesztés (22,7%), fenntartható településfejlesztés (14,3%), helyi és térségi környezetvédelmi és közlekedési infrastruktúra fejlesztése (29,84%), humán infrastruktúra fejlesztése (14,06%), valamint technikai segítségnyújtás a projektek előkészítéséhez (3,6%). Egy-egy prioritási tengelyhez 2-4 beavatkozási terület tartozik, amelyek között szerepel többek között a közlekedési hálózat fejlesztésére, az alternatív és környezetkímélő közlekedési módok (pl. kerékpározás) térnyerésére, a közösségi jelentőségű és védett természeti értékek revitalizációjára, a természetvédelemre, a természeti környezet rehabilitációjára, továbbá az integrált, szociális típusú és a barnamezős fejlesztésekre, valamint a települési központok rehabilitációjára vonatkozó intézkedések támogatása.

Szintén az ÚMFT részét képezi a **Környezet és Energia Operatív Program.** A programban megfogalmazott fejlesztések célja, hogy mérsékelje hazánk környezeti problémáit, ezzel javítva a társadalom életminőségét és a gazdaság környezeti folyamatokhoz történő alkalmazkodását. A programra allokált forrás összesen csaknem 4 916,29 milliárd euró. Ez az összeg a pályázati rendszerben az egészséges tiszta települések (53,06%), vizeink jó kezelése (28,7%), természeti értékeink jó kezelése (2,75%), a megújuló energia-felhasználás növelése (5,15%), hatékony energiafelhasználás (3,14%), fenntartható életmód és fogyasztás (1,58%) prioritási tengelyek mentén érhető el. Technikai segítségnyújtásként felhasználható továbbá a projektek előkészítésének (4,01%) és lebonyolításának (1,61%) finanszírozására is.

Az *Egészséges, tiszta települések* (benne hulladékgazdálkodás, szennyvízkezelés, ivóvízminőség-javítás), a *Vizeink jó kezelése* (benne jó árvízvédelmi gyakorlat kialakítása, komplex vízgyűjtő-fejlesztés, települési szilárdhulladék-lerakók rekultivációja, környezeti kármentesítés, vízgazdálkodási tervezés) és a *Hatékony energia-felhasználás* prioritásokhoz a Kohéziós Alap nyújt támogatást, így támogatásra az ország egész területe jogosult. A *Természeti értékeink jó kezelése*, *A megújuló energiaforrás-felhasználás növelése* és a *Fenntartható életmód és fogyasztás* prioritásokhoz az Európai Regionális Fejlesztési Alap nyújt támogatást, amelyre csak meghatározott régiók jogosultak, a Közép-Dunántúl ezek közé tartozik.

A mezőgazdaság fejlesztéséhez, a vidék környezeti értékeinek megőrzéséhez, a vidéki térségek gazdaságának megerősödéséhez és a vidéki társadalom kohéziójához szükséges fejlesztési kereteket az **Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv** (ÚMVST) tartalmazza, amely kijelöli az agrár-vidékfejlesztés irányait, célkitűzéseit, és meghatározza a célok elérésének módját, eszközeit. Ennek keretében hazánknak 2007-2013. között mintegy 5 milliárd euró fejlesztési forrást van lehetősége az agrárium, a vidéki környezet és a vidéki térségek fejlesztésére költeni, a Lisszabonban és Göteborgban megfogalmazott célkitűzésekkel, elvekkel összhangban.

A mezőgazdasági termelés feltételeinek egyenlőtlenségéből adódó területi különbségek kiigazításában és csökkentésében, a vidék szociális problémáinak megoldásában, az ökológiai és a természeti értékek fenntartásában, megőrzésében, valamint a környezet védelmében az ÚMVST által vállalt szerep a gyakorlatban az **Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program** nyolc fő pályázati intézkedésében jelenik meg lehetőségként. A vidékies térségek fejlesztése az egyes ágazati és regionális fejlesztéseken, valamint az agrár-vidékfejlesztésen átívelő, integrált

beavatkozásokat igényel, ennek megfelelően a beavatkozások egy része az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból valósulhat meg.

A Balaton-térség, amelynek törvényileg lehatárolt területén fekszik Tapolca is, hazánk három országos jelentőségű integrált fejlesztési térségeinek egyike. Önálló statisztikai-tervezési régiót nem alkot, de – mint a nemzetgazdaság jelentős tényezője (itt képződik az ország turisztikai bevételeinek mintegy harmada) – kiemelten részesedik mind az európai, mind a költségvetési forrásokból a természeti, táji, turisztikai, kultúrtörténeti, hajózási, valamint szőlő- és bortermelési adottságaira építkező gazdaságának továbbfejlesztése érdekében. A fenntartható módon versenyképes Balaton-térség kialakítására és fejlesztésére vonatkozó terveket a **Balaton Kiemelt Üdülőkörzet** hosszú távú területfejlesztési koncepciója, területrendezési terve, közlekedésfejlesztési stratégiája, és más, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre vonatkozó, országos területi és ágazati fejlesztési elképzelések tartalmazzák.

1. ÁTFOGÓ JÖVŐKÉP

Tapolca, ez vulkáni tanúhegyek által körülölelt és a Balatonba tartó patakok összefutó völgyei által kialakított, róla elnevezett medence északi középső részén, a Balaton északi partjától mindössze 10-12 km-re fekvő, közel 17 ezer lelket számláló város, kedvező földtani, tájképi és más természeti adottságokkal, sajátos szubmediterrán mikroklímával, gazdag építészeti örökséggel rendelkezik. Turisztikai és idegenforgalmi jelentőségét növeli a Balaton közelsége, de a meghatározó szerepet a Malom-tó, a gyógyhatásukról ismert hideg- és melegvizű fürdők és a gazdag természeti, táji és építészeti örökség töltik be. A turisták és a nagyközönség által egyre látogatottabb a Tapolcai-tavasbarlang és a légúti, asztmás, allergiás betegségek terápiás gyógykezelésére alkalmas Kórház-barlang. Ezeket a kedvező adottságokat figyelembe véve városunk fejlődésének kulcsa az idegenforgalom, a turizmus és a gyógy-turizmus, amelyek egyúttal a környezet minőségének megőrzésével, javításával kapcsolatos intézkedéseket is meghatározzák.

Városunk a jellemzően aprófalvas Tapolcai kistérség központja, ahol a kistérség lakosságának csaknem fele él. A helyi lakosságnak az idegenforgalom mellett a kereskedelem, a különféle szolgáltatások, a szőlőtermelés és a borászat, és csak kis mértékben az ipar és a (bazalt, dolomit) bányászat ad megélhetést.

A város jövője, fejlődése szempontjából önkormányzatunk kiemelten kezeli a turizmust, de nem mond le arról, hogy a népesség megtartása, a munkahelyek megőrzése és lehetőség szerinti növelése, a további városiasodás érdekében vonzóbbá tegye a várost az ipari befektetők számára sem. Betelepedésük feltétele azonban az, hogy a termelő és a szolgáltató szférában megvalósuló beruházások, fejlesztések környezetkímélő tevékenységet valósítsanak meg, az üzemeltetők tartsák be a Balaton-térségre jogszabályokban megállapított szigorú előírásokat és feltételeket, és működésük ne jelentsen vállalhatatlan kockázatot az itt élő emberek életminőségére.

A középtávú környezetvédelmi program azt tűzi ki célul, hogy 2014-re érzékelhetően javuljon, és a jelenleginél is vonzóbbá, egészségesebbé, jobbá váljon városunkban a környezeti elemek állapota, ami elsősorban a mindenkori határértékek betartásával jellemezhető. A környezeti állapot javulásának különösen az alábbi területeken kell megnyilvánulnia:

- jól működő, kevesebb környezeti ártalommal járó közlekedési rendszer kialakítása a városon belüli közlekedés forgalmi rendjének szabályozásával, a belvárosban gyalogos zóna kialakításával, a kerékpáros közlekedés lehetőségeinek további javításával, a belváros helyközi (távolsági) autóbusz-forgalomtól történő mentesítésével, a veszprémi és a zalahalápi utak közötti északi elkerülő út, valamint a városi tehermentesítő, feltáró út Keszthelyi út és Sümegi út közötti szakaszának kialakításával;
- a helyi klimatikus viszonyok javítása a közterületi faállomány, a zöldfelületek és a köztéri vízfelületek (Malom-tó, Tapolca-patak, Eger-víz, az időszakos vízfolyású Kétöles- vagy Viszlói-patak, az árkok, nyíltszíni csatornák, szökőkutak) védelmével és fejlesztésével;
- a közcsatorna-hálózatba bekapcsolt ingatlanok számának növelése, a szennyvíztisztító telep fejlesztése és a csapadékvíz-elvezetés korszerűsítése a felszíni vízfolyások, különösen a Tapolca-patak és az Eger-víz, közvetve pedig a Balaton vízminőségének védelme érdekében;
- hatékonyabb energiafelhasználás
- rendezettebb, tisztább városkép kialakítása a városképi jelentőségű ingatlanok, valamint a járda- és úthálózat folyamatos felújításával, karbantartásával, vállalkozói tevékenységek gyakorlására alkalmas övezetek kialakításával, hatékonyabb

hulladékgazdálkodással, szelektív hulladékgyűjtéssel, az illegálisan elhagyott hulladék mennyiségének csökkentésével, lehetőség szerinti megszüntetésével, továbbá a volt honvédségi ingatlan célszerű hasznosításával.

A célok elérése érdekében széleskörű társadalmi és önkormányzati összefogásnak kell megvalósulnia. Az önkormányzat feladata például a közterületek tisztántartása, de mindannyiunk közös feladata, hogy megőrizzük az utcák, terek és parkok tisztaságát. Az önkormányzat megteremtette a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit, de közös feladat, hogy éljünk ezzel a lehetőséggel. A közlekedés ésszerű, környezeti szempontokat is figyelembevevő szervezése önkormányzati feladat, de közösen kell megfontolnunk, hogy valóban érdemes-e nap, mint nap személyautóval közlekednünk. A közüzemi ivóvízellátás és a szennyvíztisztítás üzemeltetése szintén önkormányzati feladat, de közös feladat a víztakarékosabb életmód csakúgy, mint az energiatakarékosság. A magánemberek életében is elterjedő környezettudatosság vezethet ahhoz, hogy egészségesebb környezet, élhetőbb város szülessen. A program jövőképének szerves része ezért, hogy **a magánszemélyek környezettudatosságának növekedésére** is számít a városi önkormányzat, az egyes intézmények, gazdálkodó és civil szervezetek aktivitása mellett.

2. A MINŐSÉGI KÖRNYEZET ALAKÍTÁSÁNAK SÚLYPONTJAI

2.1. A települési környezet tisztasága

Helyzetkép

Városi környezetünk minőségét, tisztaságát az egyes környezeti elemek (köztük a levegő, a föld, a víz és más természeti erőforrások) állapota, valamint az ezeket terhelő emberi tevékenység határozza meg. Az egyes környezeti elemek állapotára külön fejezetekben térünk ki, itt elsősorban a településszerkezeti tényezőket, a közterületek gondozottságát, a belterületi zöldfelületek arányát és állapotát emeljük ki.

A város természeti adottságai és a városban mesterségesen alakított tényezők (településszerkezet, a beépítés módja és mértéke, a belterületi zöldterületek aránya, funkciója, stb.) többféle módon hatnak települési környezetünk minőségére, a lakosság egészségi állapotára és komfortérzetére. A város átszellőzésében, a friss levegő és páratartalom biztosításában kiemelt szerepet játszanak a vízfelületek, illetve a növényzettel borított területek, szaknyelven a kék- és zöldfolyosók, köztük a Malom-tó, a Tapolca-patak, az Eger-víz és a környező erdőségek, amelyek a helyi éghajlati sajátosságokat is módosítják. A gyorsan elfolyó csapadék, illetve a párolgás hiánya miatt a belterületek a környezetüknél szárazabbakká válnak. A növekvő hőmérséklettel csökken a relatív páratartalom, és ez biológiailag kedvezőtlen a számunkra. A szétterülő településszerkezet növeli a közúti közlekedési igényt (ami növekvő levegőszennyezéssel, zajterheléssel jár), a nagymértékű beépítettség viszont más szempontból rontja a települési környezet minőségét (pl. nem teszi lehetővé megfelelő pihenő, játszó és egyéb célú zöldterületek kialakítását).

Mindezen tényezőket és a már adott lehetőségeket figyelme véve állapította meg Tapolca Városa Önkormányzatának Képviselő-testülete a 13/2008. (VI. 02.) Kt. rendelettel a város jelenleg hatályos szabályozási tervét és helyi építési szabályzatát. Az önkormányzati rendelet – a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével kapcsolatos szabályok mellett – megállapítja a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket is. Az önkormányzati rendelet rendelkezéseit az építési hatósági eljárások során vesszük figyelembe, és juttatjuk érvényre.

Az önkormányzati hivatal 2009. áprilisában elkészítette a város zöldfelület-fejlesztési koncepciójának tervezetét, amellyel új alapokra kívánja helyezni a zöldfelületek fenntartásával,

fejlesztésével, szabályozásával kapcsolatos feladatok végrehajtását. A zöldfelület-gazdálkodás jelenlegi helyzetére, és az ezzel kapcsolatos feladatokra a 2.2. fejezetben külön térünk ki.

Városunkban a kiépített utak hossza 43,81 km, a kiépített járdák és kerékpárutak hossza 21,84 km, illetve 2,63 km. A parkok, zöldterületek nagysága közel 72,5 ha, ami a város belterületének (~696,2 ha) több mint 10%-a. A helyi autóbusz-közlekedési útvonal hossza 18 km. Burkolat nélküli belterületi út nincs, külterületen 105,32 km hosszú kiépítetlen úthálózat van önkormányzatunk tulajdonában.

Az utakról a közlekedés másodlagos légszennyező hatásaként felkevert por csökkentésében jelentős szerepet játszik a közterületek tisztántartása és locsolása.
A közszolgáltatás keretében tisztított összes felület nagysága 297 541 m^2, melynek meghatározó, 260 300 m^2-t kitevő részét a géppel tisztított burkolt belterületi utak teszik ki. A kézzel tisztított járda- és kerékpárút-felület 44 074 m^2, illetve 6 833 m^2.

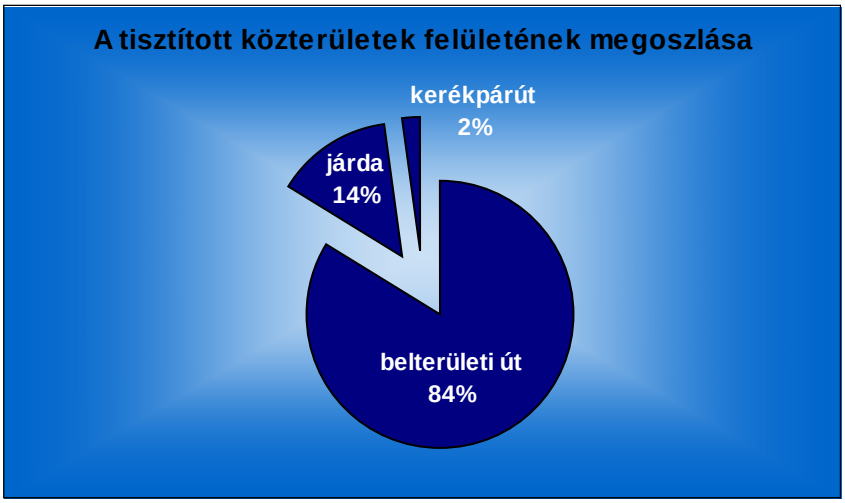

A köztisztaság, a takarítottság tekintetében Tapolca helyzete a hazai városok között átlagosnak mondható, a köztisztaság általános javítása mindenképpen indokolt. A déli tehermentesítő út alatti gyalogos aluljáróban időnként előfordul a falak firkálása, előfordul az illegális plakátragasztás, és városszerte egyre több panaszra ad okot a kutyapiszok. Ezekre a jelenségekre az önkormányzat egyrészt szabályozással, tiltó táblák kihelyezésével, a jelenség megszüntetésével, másrészt ellenőrzéssel, szabálysértési eljárás kezdeményezésével reagál. A városban 1 db nyilvános illemhely üzemel az alsó Malom-tó partján, a Hotel Gabriella mögött.

A települési tisztaság egyik fontos, a lakosság közérzetét és városunk megítélését is lényegesen befolyásoló, ám igen nehezen javítható összetevője a szemetelés, szaknyelven a hulladékelhagyás. A környezeti és közegészségügyi kockázatokat magában hordozó, esztétikai szempontból sem kívánatos, illegálisan elhagyott hulladék a belterületeken kevéssé, ezzel szemben a városperemi területeken jelentős mennyiségű. Az állami tulajdonban lévő egyes ingatlanokon [0134, 0142, 0224 hrsz. (Sümegi u.) és 0207, 0193, 0194, 0189, 0285 hrsz. (Kinizsi laktanya)], valamint az önkormányzat tulajdonában lévő egyes ingatlanokon [0217, 0352 hrsz. (Véndeki út) és 0410, 0428 hrsz. (Haláp-Hegyesd közötti út)] elhagyott, jellemzően építési-bontási hulladékot, hulladékká vált gumiabroncsot, háztartási hulladékot és zöldhulladékot tartalmazó, összesen mintegy 600 m^3 mennyiséget kitevő hulladékhalmok felszámolása 2008. októberében civil szervezetek bevonásával megtörtént, az önkormányzat által a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumhoz benyújtott pályázaton nyert 3,5 millió Ft vissza nem térítendő támogatás felhasználásával. A hulladék lerakással került ártalmatlanításra.

A belterületen elhagyott szemetet a településtisztasági közszolgáltatás keretében a Remondis Tapolca Környezetvédelmi Szolgáltató Kft. takarítja fel, a város peremén elhagyott hulladékot az önkormányzati intézmények, elsősorban iskolák, valamint a civilek időről-időre, évente több alkalommal is összegyűjtik. Nem nyugodhatunk azonban bele, hogy ez jelentse a megoldást, hiszen a hulladék kezelésének gondja és költségei végső soron közösségünk jogkövető magatartást tanúsító állampolgárait terhelik. Az országban más településeken végzett közvélemény-kutatások támasztják alá azokat a feltételezéseket, miszerint a hulladékelhagyás szorosan összefügg mind az adott társadalom kultúrájával, szokásrendjével, mind pedig a hulladék-elhagyási célterületek minőségével, azaz elhanyagoltságával és a gazdátlanság látszatával. Ha az illegális elhelyezők tudják, hogy tevékenységüket a társadalom elítéli, és reális lehetőségként kell számolniuk a lebukással, illetve ennek következtében a súlyos büntetéssel, akkor csökkenhet az elhagyott hulladékból álló hulladékhalmok száma.

Cél

1. Rendezettebb, tisztább városkép kialakítása, a köztisztaság általános javítása.
2. A 2008-ban felmért 12-höz képest csökkenjen legalább felére azoknak a közterületi (állami és önkormányzati tulajdonban lévő) ingatlanoknak a száma, ahol illegálisan elhelyezett hulladékhalmok vannak.
3. Növekedjen az ellenőrzés hatékonysága, a szemetelők, a hulladékot elhagyók nyerjék el büntetésüket.

Feladatok

1. A városképi jelentőségű területek, valamint a járda- és úthálózat rendszeres takarítása és szükség szerinti felújítása, karbantartása.
2. A közterületek állapotával, a rongálásokkal, hibákkal, rendellenességekkel kapcsolatos lakossági bejelentések és önkormányzati ellenőrzések regisztrálása, a nemkívánatos állapotnak – a környezeti, városképi, esztétikai károk mértékének figyelembe vételével megállapított prioritási sorrendben – a lehető legrövidebb időn belül történő felszámolása. A megtett intézkedésekről a lakosságot a helyi médiumokon és a város honlapján keresztül tájékoztatni kell.
3. Az illegális hulladékelhagyásnak fokozottan kitett területeken gyakoribb közterületi ellenőrzésekkel, a terület rendezésével, funkciójának módosításával, vagy más alkalmas módokon elejét kell venni az ismételt szabálysértéseknek.
4. Az erre alkalmas állami és önkormányzati tulajdonú ingatlanok hasznosítása során környezetkímélő technológiák megvalósítására képes vállalkozások betelepülését kell elősegíteni.
5. Széleskörű kommunikációs kampányt (PR tevékenység) kell folytatni a közterületi viselkedés normáinak tudatosítása, a szemetelés és a hulladékelhagyás gyakorlatának visszaszorítása és az ezzel okozott károk csökkentése érdekében.

2.2. Zöldfelület-gazdálkodás

Helyzetkép

A zöldterületek pozitív kondicionáló, rekreáló és esztétikai hatást gyakorolnak az emberre, környezetvédelmi jelentőségük van a levegő tisztaságának megőrzésében és javításában, az ipari és közlekedési zaj megszűrésében, védik a talajt. E kedvező hatások azonban csak rendezett, ápolt zöldterületekkel érhetők el, amelyek fenntartásáról és fejlesztéséről folyamatosan gondoskodni kell.

Városunk jelenlegi zöldfelületi rendszerének kialakulását elsősorban a táji és a településszerkezeti adottságok befolyásolták. A legnagyobb területet adó, egyúttal a település zöldfelületi rendszerében fontos szerepet betöltő sávos elemek a lakóterületek kertjei. A vonalas elemeket a fasorok képviselik, melyek optimális esetben a belterületi felületi elemeket összekapcsolják a külterületi zöldfelület jellegű területekkel, míg a szigetes helyzetűek közé a közparkok és a közkertek, az intézmények kertjei tartoznak.

A zöldfelületi rendszer elemeit általánosan a következők jellemezik:

- az elemek mozaikosan helyezkednek el, térszerkezeti tagoló hatásuk hiányos;
- az erdők, a városi- és közparkok fajlagos területe városunk területi kiterjedését és lakosainak számát figyelembe véve elmarad az elvárásoktól, a korszerű európai városokban megszokottól;
- a belső és külső városrészek ellátottsága aszimmetrikus, a belső városi térség park és fásított köztér területei túlhasználtak;
- a parkok cserje- és sövényfelületei kis kiterjedésűek, faj és fajta szerinti összetételük kedvezőtlen;
- a fasorok a városkép kialakításában kiemelkedő szerepet játszanak, ökológiai hatékonyságuk kisebb, de nem elhanyagolható;
- a magánkertek jelentősége a környezetkondicionálás terén csak a kertvárosi, illetve a családi házas térségekben meghatározó;
- a legfontosabb tájmorfológiai elemek (a dombok, völgyek, kisvízfolyások térsége) növényzete a városépítési folyamatok eredményeképpen csökkent;
- a többé-kevésbé összefüggő városkörnyéki erdőterületek még mindig magas ökológiai hatékonyságúak.

A napi és a hétvégi szabadidő településen belüli, szabadban való eltöltésének kedvező feltételeit a korlátlan közhasználatú zöldterületek (közparkok, parkerdők, városi kertek, sétányok, fasorok, a lakóterületi közterületek, játszóterek, közlekedési területek) zöldfelületei biztosítják. Városunk területén összesen 660 000 m^2 közpark található, amelyek zömét (77%) a lakótelepi közparkok alkotják.

A legértékesebb növényállománnyal az 1960-65. között épült Május 1. utcai és Alkotmány úti lakótelep rendelkezik, ahol a lombhullató fák elérték a 10-12 m-es magasságot. Jellemző fajok: a hárs, juhar, kőris. A parkok területén jelentős a gyepfelületek aránya. A Kazinczy tér 1-17., az Egry József u. 1-9., a Juhász Gyula u 41-47. és a Berzsenyi u. 1-9. sz. alatti lakótelepi épületek melletti közparkok jól fásítottak, kellemes nagykiterjedésű zöld foltjai városunknak. A parkok faállománya faj, fajta és kor szerinti összetétele általában kedvező. A Petőfi-liget fáinak jelentős részét a vasútállomás építésével egy időben, az 1900-as évek körül ültethették. Értékesek a tölgy, juhar és hárs példányok.

A katonai emlék parkban a jelentős egynyári virágfelület és az idősebb vadgesztenyefák mellett a folyamatos fa-felújítás javasolt a beteg fenyők eltávolításával. A Fő téren és a Deák Ferenc utcában 2000-2004. között megvalósított zöldterület-fejlesztés eredményeképpen mintegy 300 m^2 virágágyás, 1500 m^2 járdaburkolat épült, és telepítésre került mintegy 50 db gömbkőris (*Fraxinus ornus 'Mecsek'*) fa, amely napjainkban a városközpont arculatának meghatározó eleme. A Dobó-lakótelep zöldterületeinek meghatározó jegenyenyárfáit az 1950-es, '60-as években telepítették, sajnos jelentős részük rossz egészségi állapotú, többet balesetveszély, közműrongálódás miatt ki kellett vágni, emellett a nővirágú állomány termés-érése idején a tavaszi időszakban számos panasz érkezik a környék erre allergiás lakóitól.

A Malom-tó melletti közterületek és a közpark teljes felújítása megtörtént. A Köztársaság téren a Trianon emlékhely mellett és a Kisfaludy utcában az elmúlt években új zöldterületek létesültek, jelentős (650 m^2) dekoratív virágfelületekkel, beépített automata öntözőrendszerrel és díszburkolattal.

Tapolca-Diszel városrészen csupán egy közpark található: az Eger-víz és a Csabi utca szélén lévő 4227 hrsz-ú ingatlan. Meredek, jól begyepesedett, mészkőszikla-kibúvásos közterület, melyben néhány (akác-, mirabolán-, hárs-) fa található. Kertberendezési tárgyak, gyalogos utak nincsenek. A helyiek néha legeltetésre használják. Kellemes zöld foltja a településnek, jelenlegi formájában megtartásra javasolt.

A belső udvarok igen hangulatosak és jó adottságúak, különösen a belváros háztömbök által határolt részein. Említésre méltók a Régi Postaudvar, Vasudvar, Borudvar, APEH-udvar, a Zeneiskola udvara.

Az utcai fasorok, zöldsávok telepítését gyakran megakadályozza, hogy a belterületi utak általában keskenyek, egységes fasor létesítésére – a spontán faültetések miatt – kevésbé alkalmasak. Több helyen hiányzik a járda. Vertikális értelemben az alacsony légvezetékek is korlátozzák az utcai fasorok kialakítását, különösen az értékes építészeti elemek környezetében. Hosszú távon a légvezetékek földkábelre való cseréjével, a kifejezetten keskeny utcák fásítására szelektált hazai fafajokból esztétikus utcafásítás lenne elérhető a belterületi utakon.

A korlátozott közhasználatú zöldfelületek közé a zöldfelületi funkciót illetően teljes értékű, de valamely társadalmi szempontból korlátozott használatú kertek (temető, sportpályák, fürdők, kulturális-művelődési-, oktatási-nevelési-, egyházi-, egészségügyi- és egyéb intézmények) tartoznak. Az egyes intézmények kertjei között nagy a különbség, amit elsősorban az épületek elhelyezkedése és a kert adottságai indokolnak, de szerepet játszik az intézmény vezetésének hozzáállása, zöld szemlélete is. A növényzet nélküli, fátlan udvaroktól (pl. bíróság) a szakmailag is jól felépített, dús kertekig számos változat fordul elő. Különösen szembetűnő az iskolakertek többségének növényzetben szegényes volta. A jó példák fenntartása, és az üres udvarú intézménykertek parkosításának megterveztetése az önkormányzat elképzelései szerint a város egészére kiterjedően készülő zöldfelületi terv része lesz.

A közhasználat elől elzárt zöldfelületek, magánkertek a települési zöldfelületi rendszer talán legfontosabb alkotóelemei. A településen egy-, kettő- és háromzónás kertek egyaránt előfordulnak. Az egyzónás kerthasználat (csak díszkert) a legritkább, a leggyakoribb a kétzónás (díszkert – haszonkert), a háromzónás pedig általában olyan ingatlanok jellemzője, ahol állattartás vagy más gazdálkodási (ipari vagy szolgáltató jellegű) tevékenység is folyik, és ennek kiszolgáló épületei találhatók a köztes zónában.

Kultúrtörténeti és zöldfelületi szempontból is fontosak a szőlőhegy dísznövény-kiültetései, illetve azok a kertek, kisebb kiültetések, amelyek a pincék környezetében találhatók. Ezek a kis kertek a bizonyítékai annak, hogy az emberben megvan az igény a környezet díszítésére, hiszen ezeken az elsősorban gazdasági célra hasznosított területeken is tartottak fenn egy kis területet a szőlőbeli hajlék közvetlen környezetében virágágyak, fűszerkertek kialakítására, virágzó cserjék ültetésére. A fajok egy része a lakóházak kertjeiből vándorolt a szőlőhegyekre, de a lakóházak kertjeiben megtelepedő új „divatnövények" lassabban, időbeli késéssel kerültek a pincék környezetébe, ha egyáltalán megjelentek. A szőlőhegyen található fajok és fajták többsége az ősi (középkori) hagyományokra épülő növény-felhasználási kultúra hirdetője.

A szőlőhegyi területeken zöldfelületi szempontból két negatív tendencia tapasztalható. Egyre gyakrabban alkalmazzák tömegesen a tűlevelű örökzöldek fajait és fajtáit. Ez nagyon káros egyrészt zöldfelületi, másrészt a tájkarakter szempontjából is. Az eddig kis területeken kialakított jellegzetes kiültetéseket a többfunkciós, nagy területű díszkertek kezdik felváltani, amelyek a gazdálkodás mellett az üdülési célú hasznosítás elterjedését mutatják, és ehhez az új funkcióhoz teremtik meg a nagyobb kiszolgáló felületeket. Ez a kettős probléma a szőlőhegyen a hagyományos tájkaraktert veszélyezteti.

Cél

1. A helyi klimatikus viszonyok javítása, a közterületi faállomány a zöldfelületek és a köztéri vízfelületek védelme, fejlesztése
2. Egységes, koncepcionálisan átgondolt zöldfelületi rendszer kialakítása.
3. A meglévő zöldfelületek szerkezetének átalakítása, a fák és cserjék arányának növelése az ezekhez képest tizedannyi biológiai aktivitással rendelkező pázsitfelületek rovására.
4. A zöldterületek, parkok, fasorok területének növelése, minőségük és gondozási színvonaluk javítása.
5. A városba bevezető közutak környezetének esztétikus kialakítása.
6. A közcélú zöldterületek ivókút-ellátottságának növelése, a meglévők üzemképességének javítása és a vízpazarló üzemeltetési mód megszüntetése.
7. A megfelelő minőségű köztéri burkolatok és az akadálymentes megközelítés biztosítása (a szükséges helyeken).
8. Egységes utcabútorzat (padok, hulladéktárolók stb.) kialakítása.
9. Egységes városképi megjelenésű autóbuszvárók létesítése a régiek tervszerű cseréjével.
10. Korszerű játszóterek kialakítása.

Feladatok

1. Zöldfelület-fejlesztési koncepció elfogadása.
2. Zöldfelület-kataszter elkészítése, folyamatos aktualizálása.
3. A parkok, fasorok fáinak teljes körű felmérése a terület nagyságára, a parkfák állapotára és korára, a parkok növényzetének értékére, a játszóterek burkolatára, a parkalkotó elemekre kiterjedően.
4. A beteg, elöregedett fák kivágása, a hiányzó fák pótlása, új fasorok létesítése (pl. Dózsa György u., Keszthelyi u.). Az új parkfák telepítése során törekedni kell a várostűrő, allergén pollent nem termelő fák, illetve a virágukkal díszítő fák telepítésére.
5. A meglévő egészséges, de a légvezetékek védelme érdekében egyoldalú szempontok szerint végrehajtott gallyazások miatt csökevényes vagy torz koronájú fák szakszerű gallyazása, metszése.
6. A lakótelepi parkok esetében – a túlterheltségre, a hely szűkösségére tekintettel – a lakossági igények felmérése a parkokat használók korcsoportjai (0-18 év között három korcsoport, felnőttek, nyugdíjasok) szerint, és azok ismeretében a parkkal kapcsolatos követelmények, esetleges funkcióváltozások meghatározása.
7. A zöldterületeken átvezető járdák, tipegőlapos utak szükség szerinti felújítása, az áttaposások helyén kerti utak építése, az akadálymentes közlekedés biztosítása a szükséges helyeken.
8. A meglévő öntözőhálózat felújítása, új hálózat szükség szerinti kiépítése, csobogók, ivó-kutak létesítése (pl. az Egry József úti parkban, a Kazinczy tér 7-9. és az Alkotmány u. 16. sz. épületek mögötti parkban).
9. A játszóterek állapotának felmérése. A játszószerek korszerűsítése, a balesetveszélyes, nem szabványos játszószerek elbontása, illetve új játszószerek telepítése.

10. A vandalizmus okozta károk mérséklése érdekében a parkok őrzésének szükség szerinti biztosítása.
11. A belvárosi közparkok (pl. a Balaton üzletközpont előtti terület, Köztársaság tér) és belső udvarok (pl. Régi Postaudvar, APEH-udvar, a Zeneiskola udvara, Fő tér 12.) korszerűsítése, újak (pl. a Tapolca-patak mentén létesítendő közpark és sétány, Déli városkapu) kialakítása.
12. További közparkok kialakítása (pl. az Y-házaktól keletre, az ún. "Barackos lakópark" irányába, Tapolca-Diszel városrészben a kijelölt lakóterület-bővítések mellett)
13. A nyugati városrész szétdarabolt zöldfelületi elemeinek egységesítése, a volt honvédségi barnamezős és az iparterületek mellett védő funkciót is ellátó erdőrészletek, fasorok telepítése.
14. A Bem utca átépítése sétálóutcává, a rendezési tervben szereplő zöldterület bővítésekkel.
15. Fásítás, a fa hiányok pótlása (pl. Barackvirág u, a Déli elkerülő út vasútállomás-Keszthely u. körforgalom közötti szakasza mellett, a Dózsa György úton, a Keszthelyi úton, a tapolca-diszeli köztemetőben)
16. A rendszeresen parlagfűvel fertőzött területek felmérése, ellenőrzése, és a terület mentesítése magánterület esetén a tulajdonos (használó) kötelezésével, önkormányzati ingatlanokon a mentesítés elvégzésével.
17. Állat- és növénypark kialakítása.

2.3. A földtani közeg és a talaj védelme

Helyzetkép

Városunk közigazgatási területén földtanilag alapvetően vulkanikus eredetű képződményeket találunk. A bazalt, dolomit bányászata Tapolca külterületén jelenleg is folyik. A szarmata korú mészkőrétegben vájta ki a mélyebb rétegekből feltörő langyos víz a Tapolcai-tavasbarlang és a Kórház-barlang üregeit. A háromszintű barlangrendszer jellegzetessége, hogy alsó termeit és a felső járatok egy részét 18-19°C-os víz borítja. A jelenleg ismert üregeken kívül Tapolca alatt még további fel nem tárt üregek, illetve barlangrendszer húzódhat.

A Tapolcai-tavasbarlang a törvény erejénél fogva (ex lege) védett, felszíne pedig országos jelentőségű természetvédelmi terület, amelyet már 1942-ben védetté nyilvánítottak. Ezek a területek a Balaton északi partján 1-15 km széles sávban végighúzódó Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság részét képezik.

A vékony talajréteget adó talajtípusok között a semleges, illetve a gyengén lúgos kémhatású karbonátos változatok (rendzina talaj, köves váztalaj, karbonátos réti talaj és karbonátos réti öntés talaj) dominálnak, de előfordul a savanyú, erősen kilúgzott, karbonátmentes agyagbemosódásos barna erdőtalaj is.

A talaj állapotát és az állapotváltozásokat a Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszer (TIM) mérőhálózatának részeként a város környékén 5 db TIM ponton követik nyomon. A talajszelvények környezetvédelmi szempontból lényeges, a felső humuszos talajrétegre vonatkozó nehézfém-vizsgálati eredmények szerint a nehézfémek közül a Cd, Hg, Mo és Se a kimutathatósági határ alatti koncentrációban fordul elő. A többi nehézfém koncentrációja talajtípusonként változó, azonban egyik elem koncentrációja sem éri el a felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről szóló 10/2000. (VI. 2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet 2. számú mellékletében foglalt (B) szennyezettségi határértéket.

Tapolca város közigazgatási területének megoszlása művelési ágak szerint

Az adatok forrása: Tapolca városi földhivatal

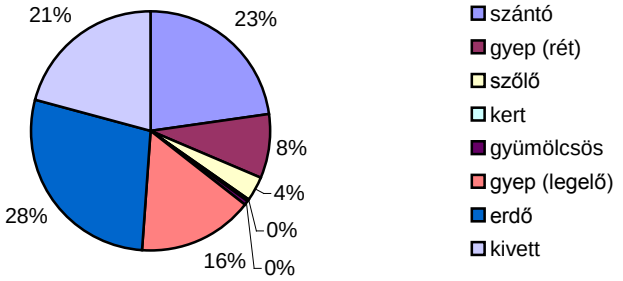

Tapolca közigazgatási területe a Balaton vízgyűjtő területén fekszik, ezért a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megalkotásáról szóló 2000. évi CXII. törvény szerint a város területének nagy része felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny terület, ahol korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés, ezen belül integrált szőlőtermesztés folytatható. Minden mezőgazdasági tevékenység csak kellő körültekintéssel, és a "Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat" előírásainak betartásával végezhető.

A mezőgazdasági tevékenység folytatásakor azt is figyelembe kell venni, hogy Tapolca szerepel a kiemelten fontos érzékeny természeti területekkel (ÉTT) érintett települések között. Az ÉTT azért került bevezetésre, hogy elősegítse az ökológiai szempontból érzékeny földrészleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzését, fenntartását és további földrészletek kijelölését, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését. Az ÉTT földrészletein folytatott természetkímélő gazdálkodáshoz a 2253/1999. (X. 7.) Korm. határozattal elfogadott Nemzeti Agrárkörnyezetvédelmi Program végrehajtása érdekében agrárgazdasági célú támogatás vehető igénybe.

Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (1. 23.) KöM-FVM együttes rendelet 1. sz. melléklete alapján a Tapolcai-medence kiemelten fontos érzékeny természeti terület, melynek kiterjedése Tapolca közigazgatási területét is érinti, az alábbi térképnek megfelelően.

Érzékeny természeti területek a Tapolcai-medencében

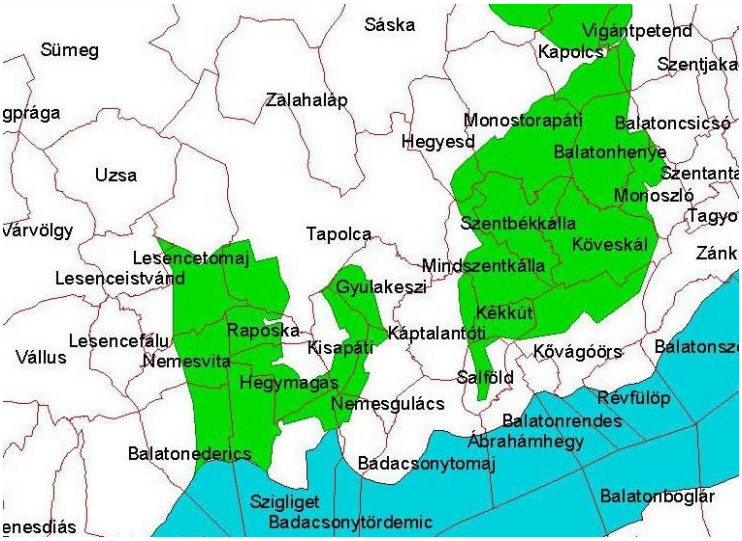

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

A Tapolca környéki talajok szennyeződésének potenciális veszélyforrásai a szennyvíziszap felhasználásával készült szennyvíziszap-komposzt esetleges helytelen, valamint a növényvédőszerek, műtrágyák esetleges túlzott mértékű mezőgazdasági felhasználása, a legális, illetve illegális hulladéklerakásból és más tevékenységekből származó szennyezések, valamint az eróziós, deflációs talajpusztulás.

Cél

1. A földtani közeg és ennek felső rétegét jelentő talaj állapotának megőrzése.
2. A hulladéklerakásból, a hulladék elhagyásából és más tevékenységekből származó szennyezések megszüntetése.

Feladatok

1. A már felhagyott csordáskúti hulladéklerakó területének rekultivációja, várhatóan az Észak-Balatoni Térség Települési Szilárdhulladék-kezelési Rendszer keretében.
2. Az illegálisan elhagyott hulladék észlelése, összeszedése és ártalmatlanítása az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokon, illetve jegyzői hatáskörben az erre vonatkozó hatósági intézkedések megtétele a magántulajdonban lévő ingatlanokon.
3. A Kinizsi laktanya talaj- és talajvíz-szennyező hatásának megszüntetése, a terület kármentesítése.
4. A „Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat” és az ökogazdálkodás elősegítése (PR tevékenység).

2.4. A felszíni és felszín alatti vizek védelme

Helyzetkép

Városunk közigazgatási területe – a Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság által készített alábbi térképnek megfelelően – a Balaton északi vízgyűjtő területén helyezkedik el. Ennek megfelelően:

- a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet által fokozottan érzékeny kategóriába sorolt település, illetve
- a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területén lévő település.

Balaton közvetlen vízgazdálkodási tervezési alegység

A város területén a talajvíz átlagosan 2-4 méter között van. Mennyisége csekély, mert a karsztos háttérből nem kap utánpótlást. A rétegvizek sem kiadósak. Az artézi kutak száma kevés, mélységük 200 méterig terjed. A felszín alatti vízkészlet korlátozott mennyisége miatt ezeknek a felszín alatti vizeknek a kitermelése a városban nem jelentős.

A triász karsztos kőzeteket megcsapoló kutak megfelelő nagy hozammal bírnak, és a feltárt víz hőmérséklete a termálvízként való hasznosítást is lehetővé teszi. A karsztvíz minősége a területen általában jó, ezért a városunkban termálvizes strand üzemeltetésére van lehetőség, amelyhez a 35-37°C között változó hőmérsékletű vizet 636 m talpmélységű kútból nyerik.

Saját vízművel is rendelkezünk, de ezt tartalék ivóvízbázisként tartjuk számon. A karsztvízre telepített 450 és 608 m talpmélységű két kút lehetséges kapacitása 1200 m^3/nap. A város közüzemi ivóvízellátása jelenleg a Nyirád térségi karsztvíz-bázisból történik. Az ivóvízellátásra külön fejezetben térünk ki.

Tapolca város közigazgatási területén az Eger-víz, a Tapolca-patak és a Kétöles- vagy Viszlói-patak folyik. A korábbi aktív bányászati karsztvízszint süllyesztés 1998-ban történt megszüntetése, és az ezt követő lassú regenerálódás ellenére a város nyugati részén lévő Kétöles- vagy Viszlói patak medre rendszerint száraz, a patak időszakos vízfolyás. Mindhárom vízfolyás a Balatonba torkollik.

Mind a felszín alatti vízkészlet, mind a felszíni vízfolyások vízminősége szempontjából potenciális veszélyt jelent a csatornahálózatra még rá nem kapcsolt ingatlanokon lévő, nem teljesen vízzáró közműpótló műtárgyakból, a tápanyag-utánpótlásra használt természetes- és műtrágyák, szennyvíziszap-komposztok, továbbá a növényvédő-szerek túlzott mértékű felhasználásából és egyéb helytelenül alkalmazott mezőgazdasági gyakorlatból származó szennyezőanyagok kimosódása, mobilizálódása. Szennyezéseket okoznak a megfelelő műszaki védelemmel nem rendelkező hulladéklerakók csurgalékvizei és a hulladéktesten vagy szennyezett területen átszivárgó csapadékvíz (pl. elhagyott hulladék esetén, a volt honvédségi laktanya területén), de – a szennyezettsége esetén – a burkolatlan felületeken elszikkasztott csapadékvíz hatását sem lehet elhanyagolni.

A Tapolca-patakba közvetlen használt- vagy tisztított szennyvíz-bevezetés történik. A patakba vezetik be a Rockwool Hungary Kft. által kibocsátott hűtővizet, a Bakonyerdő Zrt Tapolcai Parkettagyára által kibocsátott ülepített és biológiailag tisztított szennyvizet, továbbá a szennyvíztisztító telep által kibocsátott, mechanikai, biológiai és kémiai eljárásokkal tisztított szennyvizet. A Tapolca-patak által a Balatonba juttatott szennyezőanyag-terhelések 74%-a a tapolcai szennyvíztisztító telepről származik..

A város területén keletkező szennyvíz gyűjtésére, elvezetésére és kezelésére, valamint a csapadékvíz-elvezetésre a 2.6. és 2.7.fejezetekben külön térünk ki.

Cél

1. A felszíni és felszín alatti vizek vízminőségi állapotának megőrzése, a vizeket érő szennyező hatások mérséklése, lehetőség szerint megszüntetése.
2. A közműolló csökkentése, a közüzemi csatornahálózattal ellátott területeken a csatornahálózatra még rá nem kötött ingatlanok arányának 10%-ra csökkentése.

Feladatok

1. A jelenleg használaton kívül lévő tapolcai vízmű hidrogeológiai védőterületének kijelölése a kutak vizének minőségi védelme érdekében.
2. A települési folyékony hulladék kezelési (szippantási) tevékenység rendszeres ellenőrzése az ingatlantulajdonosoknál és a szippantást végzőknél.
3. A talajterhelési díj következetes befizettetése az érintettekkel, a szennyvízgyűjtő hálózattal ellátott területeken be nem kapcsolt ingatlanok esetében.
4. A csatornahálózatra még nem csatlakozott ingatlanok lehető leggyorsabban bekapcsolása a hálózatba, különösen Tapolca-Diszel városrészben.
5. A szennyvíztisztító telep technológiai fejlesztése annak érdekében, hogy alkalmas legyen a megnövekedett hidraulikai- és szervesanyag-terhelés kezelésére, a telepről kibocsátott tisztított szennyvíz minőségére vonatkozóan megállapított minden határérték biztonságos betartására.
6. A már felhagyott csordáskúti hulladéklerakó területének rekultivációja, az illegálisan elhagyott hulladék kezelése, a Kinizsi laktanya területének kármentesítése, a „Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat" és az ökogazdálkodás elősegítése a 2.1. fejezet 2-5. pontjaiban nevesített feladatokkal összhangban.

2.5. Ivóvízellátás

Helyzetkép

Városunk közüzemi ivóvízellátása a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. (8600 Siófok, Tanácsház u. 7.) által üzemeltetett ivóvízvezeték-hálózaton keresztül történik.

Az ivóvíz-szolgáltatás jellemző adatait a 2004-2008. közötti időszakra vonatkozóan a szolgáltató adatai alapján az alábbi táblázat foglalja össze.

1. táblázat

Az ivóvízellátás jellemző adatai 2004-2008. között Tapolca területén

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekötött közületek, intézmények száma [db]	534	513	514	516	541
Lakossági bekötések száma [db]	5 472	5 532	5 623	5 640	5 643
A szolgáltatott ivóvíz mennyisége [m^3/év]	636 175	644 069	633 027	622 720	598 029
A város területén található közkutak száma (db)	34	32	32	30	28

A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekötött lakások száma a vizsgált időszakban fokozatosan emelkedett, ezzel párhuzamosan a városi közkutak száma kismértékben ugyan, de fokozatosan csökkent. A KSH által nyilvántartott lakóingatlanok (számuk 2008-ban 6 838) csaknem 83%-a csatlakozott a hálózatra. A vizsgált időszakban a lakosság részére szolgáltatott ivóvíz mennyisége, ezzel együtt a háztartások fajlagos vízfogyasztása fokozatosan csökkent, ami a növekvő vízdíjakkal, illetve a háztartásokban alkalmazott víztakarékos megoldások elterjedésével magyarázható.

Az ivóvízhálózatba juttatott és a város különböző helyein lévő átadási (gázfogadó állomás) és fogyasztási pontokon (Csobánc utcai K-H Autósbolt, Szentgyörgy utcai Káló-Plast telephely, Pacsirta utcai Zöldség Nagyker, Vízmű iroda) a csapokból kifolyó víznek, valamint a 200 és 5 000 m^3-es tározókban lévő víznek, továbbá a Csobánc u. 38. sz. alatti közkifolyó vizének minőségét az ivóvíz-szolgáltatást végző DRV Zrt. éves terv alapján rendszeresen ellenőrzi. Ennek keretében vizsgálják az ivóvíz fizikai tulajdonságait, így a hőmérsékletét, a színét, a szagát, az ízét és a zavarosságát. A vízkémiai vizsgálatokat évente 4 alkalommal a következő paraméterekre kiterjedően végzik el: vezetőképesség, keménység, pH-érték, m illetve p lúgosság, kémiai oxigénigény (KOI_{ps}), aktív illetve szabad klór-tartalom, a kationok közül a vas-, mangán- és ammónium-koncentráció, az anionok közül a klorid-, nitrát-, nitrit- és szulfát-koncentráció. A szerves anyagok közül a tri-halogén-metánok vizsgálatát végzik. A bakteriológiai vizsgálatok évente 6-8 alkalommal a telepszámra (22°C), a coliform baktérium számra, E. colira és az enterococcusokra terjednek ki, évenként 1 alkalommal pedig ellenőrzésre kerül a telepszám (37°C), a Clostr. Perfr. és a Ps. Aeruginosa is.

Az elvégzett vizsgálatok eredményei alapján a városunkban a közüzemi ivóvízvezeték-hálózaton keresztül szolgáltatott ivóvíz mennyisége és minősége is megfelelő, minden tekintetben teljesülnek az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben megállapított követelmények és a rendelet 1. sz. mellékletében meghatározott határértékek.

Cél

1. Az ivóvízellátás színvonalának megőrzése, lehetőség szerinti javítása.

Feladatok

1. A közüzemi ivóvízhálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok felmérése.
2. A közüzemi ivóvízhálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok számának növelése azokon a területeken, ahol ennek műszaki lehetősége megteremthető.

2.6. Kommunális szennyvízkezelés

Helyzetkép

A város területén keletkező kommunális szennyvíz gyűjtésére és elvezetésére szolgáló szennyvízcsatorna-rendszer fejlesztése 2005-2008. között négy ütemben valósult meg. Az utolsó, IV. ütemben Tapolca-Diszel városrészen épült ki a szennyvízcsatorna hálózat 2007-2008-ban, a csatornázás a város többi területén 2006-ban fejeződött be. A megvalósított fejlesztések eredményeképpen 26 900 m gerincvezeték és 12 200 m bekötővezeték épült meg.

A lakossági rákötések aránya az I-III. beruházási ütemek megvalósítását követően 2008-ban érte el a 75%-ot. Tapolca-Diszel városrészen a lakossági rákötések a programkészítés időszakában még folyamatban voltak. A közcsatorna-hálózatba 2004-2008. között bekapcsolt ingatlanok számának alakulását – a közszolgáltatást végző Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. (8600 Siófok, Tanácsház u. 7.) adatai alapján – a következő táblázat tartalmazza.

2. táblázat

A közcsatorna-hálózatba bekapcsolt ingatlanok számának változása Tapolca területén 2004-2008. között

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma [db]	3 740	4 006	4 480	4 639	5 132
Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt közületek, intézmények száma (db)	352	340	348	349	398

Az elmúlt öt évben 1 392 új háztartás csatlakozott a szennyvízcsatorna hálózatra. A közületek és intézmények esetében a vizsgált időszakban 46 db új bekötés történt.

A szennyvízcsatornázással és az ingatlanok közcsatorna-hálózatba történő bekapcsolásával arányosan csökkent a városban a szippantott szennyvíz (folyékony települési hulladék) mennyisége. A szennyvízgyűjtő hálózatba be nem kapcsolt, illetve csatornázatlan ingatlanokról begyűjtött szippantott szennyvizet a város szennyvíztisztító telepén kezelik, ahol fogadják a Lesence környéki településekről, Zalahalápról, Sáskáról és Gyulakeszirről származó hasonló települési folyékony hulladékot is.

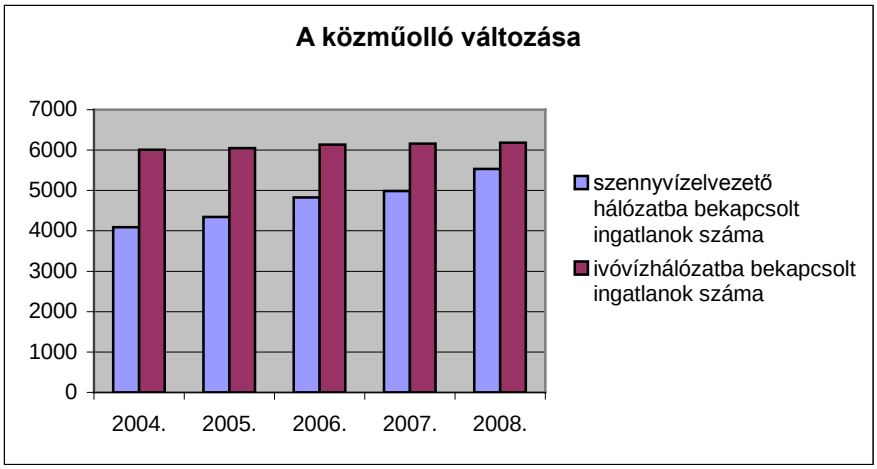

A szennyvízcsatorna rendszerrel összegyűjtött szennyvíz tisztítása a DRV Zrt. által üzemeltetett tapolcai szennyvíztisztító telepen történik. A telep kapacitása 5 200 m³/nap, 30 000 lakos egyenérték. A felújított szennyvíztisztító telep 2005-ben, a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 30.454-8/2005. sz. határozatával kapott vízjogi üzemeltetési engedélyt.

A szennyvíztisztítási technológia mechanikai, biológiai és kémiai tisztítási eljárásokból, valamint az egyes eljárások megvalósításához szükséges műtárgyakból, gépészeti, villamossági és irányítástechnikai berendezésekből áll.

A mechanikai előtisztítást 6 mm résméretű finom rácson végzett szűréssel, míg az ennél kisebb méretű szilárd részecskék ülepítését a 2,5 m átmérőjű, tangenciális átfolyású homokfogó műtárgyban végzik. A leválasztott szilárd anyagot homokkihordó berendezés folyamatosan távolítja el.

A szennyvíz szerves anyagait elsőként bőséges levegőztetés mellett mikroorganizmusokkal oxidáltatják, eleveniszapos (aktivált iszapos) medencékben. Az egyesített biológiai műtárgyak összes kapacitása 500 m^3/d. A 6 db műtárgy közül állandó jelleggel 3 db üzemel. A denitrifikáció elősegítése érdekében szakaszos üzemeltetésű levegőztető rotorokat alkalmaznak, melyeket időkapcsoló működtet. Az utóülepítő terek az egyesített műtárgyak belső körgyűrűjében helyezkednek el.

A második biológiai tisztítási lépcsőt a 2 000 m^3/d kapacitású egyesített műtárgy jelenti, amelynek külső levegőztető terét mélylégbefúvásos levegőztető rendszerrel szerelték fel. A légfúvókkal szállított, 400 mbar nyomású levegő mennyisége 1 049 m^3/ó. Az utóülepítő tér ebben az esetben is az egyesített műtárgy belső körgyűrűjében helyezkedik el.

A szennyvíz tápanyag-tartalmának (P, N) csökkentése érdekében egy újonnan kialakított, több rekeszből álló kombinált műtárgy 563 m^3 térfogatú anaerob medencerészében biológiai foszfor-eltávolítást végeznek, majd az 1 226 m^3 térfogatú anoxikus medencében növelik a denitrifikáció hatásfokát a nitrát-tartalom csökkentésével. A szennyvíz megfelelő turbulenciájának kialakulását búvárkeverők biztosítják.

A szennyvíz kémiai kezelése során a foszfor-tartalom további csökkentését vas(III)-szulfát vegyszer hozzáadásával végzik, végül a fertőtlenítő medencében klórgáz-adagolással fertőtlenítik a szennyvizet.

A szennyvíziszap víztartalmának csökkentése iszapcentrifugával történik. A ~18% szárazanyag-tartalmú iszap a 8318 Lesencetomaj, Piroscser majorban üzemeltetett komposztálótelepen aerob biológiai eljárással komposztálásra, majd az iszap-komposzt mezőgazdasági hasznosításra kerül.
A tisztított szennyvíz befogadója a Tapolca patak 9+550 szelvénye.

A szennyvíztisztítás jellemző mennyiségi adatait a következő táblázat tartalmazza.

3. táblázat

A tapolcai szennyvíztisztító telepről a befogadóba bocsátott kezelt szennyvíz mennyisége 2004-2008. között

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
A tisztított szennyvíz mennyisége [m^3/év]	557 222	551 732	523 766	581 198	548 373

A tisztított szennyvíz minőségét a DRV Zrt. önkontroll-rendszer keretében heti 2 alkalommal vizsgálja, ezen túlmenően az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség is rendszeresen ellenőrzi. A kibocsátási határértékek a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján kerültek megállapításra.

A szennyvíztisztító telep hidraulikai- és szervesanyag-terhelése a város csatornahálózata fejlesztésének következtében folyamatosan emelkedik. A csatornahálózat fejlesztését csak részben követte a szennyvíztisztító telepnek – elsősorban a szennyvíz tápanyag-tartalmának (P, N) csökkentésére irányuló – technológiai fejlesztése. A végrehajtott beruházások ellenére a szennyvíztisztító telep nem tudja maradéktalanul teljesíteni a szigorú kibocsátási határértéket, az ammónium nitrogén (NH_4-N) és az összes foszfor (összes P) határértékek túllépése miatt több alkalommal is bírsággal sújtotta a környezetvédelmi hatóság a DRV Zrt-t. A szennyvíztisztító

telep további technológiai fejlesztése szükséges, amit indokol a jövőben is növekvő mennyiségben idevezetett kommunális szennyvíz. (Jelenleg folyik az ingatlanok bekapcsolása a Tapolca-Diszel városrészben kiépített csatornahálózatba, és folyamatban van több környező település, pl. Gyulakeszi, Sáska, Raposka csatornázása is.)

Cél

1. A közműolló további csökkentése, a közüzemi csatornahálózattal ellátott területeken a csatornahálózatra még rá nem kötött ingatlanok arányának 10%-ra csökkentése
2. A szennyvíztisztító telep határérték feletti szennyezésének megszüntetése.

Feladatok

1. A közüzemi csatornahálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok felmérése.
2. A közüzemi csatornahálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok számának növelése azokon a területeken, ahol ennek műszaki lehetősége adott, illetve megteremthető.
3. A szennyvíztisztító telep technológiai fejlesztése annak érdekében, hogy alkalmas legyen a megnövekedett hidraulikai- és szervesanyag-terhelés kezelésére, a telepről kibocsátott tisztított szennyvíz minőségére vonatkozóan megállapított minden határérték biztonságos betartására.

2.7. Csapadékvíz-elvezetés

Helyzetkép

A csapadékvíz elvezetését a városban részben csapadékvíz-csatornával, részben a kiemelt útszegély mellett kialakított nyílt árkokkal (víznyelők) oldották meg. Az útvíztelenítő árokhálózatot rövidebb-hosszabb szakaszokon zárt szelvényű szakaszok (közútkeresztezések, kocsibejáró átereszek) szakítják meg. A csapadékvíz hálózat az országos irányelveknek megfelelően az átlagos időjárási körülményekre lett méretezve, a szélsőséges időjárási körülmények között átmeneti csapadékvíz-elvezetési gondok merülhetnek fel, különösen abban az esetben, ha nem sikerül a teljes hálózaton időben elvégezni a tisztítási munkálatokat. Ez főleg a déli városrész nyílt árkos vízelvezető rendszerére jellemző, ahol évente több alkalommal válik szükségessé az iszap eltávolítása és a növényzet kaszálása. Az önkormányzat a tulajdonában lévő árkok, átereszek tisztítását rendszeresen végzi.

Az ipari és szolgáltató gazdálkodó szervezetek esetében – a telephely üzemeltetésére vonatkozó engedély kiadásakor – a hatóságok rendelkeznek a csapadékvíz elvezetése és szükség szerinti előtisztítása érdekében, figyelemmel a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény, valamint a vízgazdálkodási és a környezetvédelmi jogszabályok rendelkezéseire.

Cél

1. A jelenleginél korszerűbb felszíni csapadékvíz-elvezető rendszer kialakítása.

Feladatok

1. A jelenlegi felszíni csapadékvíz-elvezető rendszer felmérése.
2. A csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítésének megkezdése az erre vonatkozó terv elkészítésével.
3. A kiemelt útszegély mellett kialakított nyílt árkok folyamatos karbantartása.

2.8. A levegő tisztaságának védelme

Helyzetkép

A városunkba települt ipari és szolgáltató létesítmények légszennyezőanyag-kibocsátása a korábban már megtett intézkedések hatására határérték alatti. Két bejelentésre kötelezett diffúz légszennyező forrás (bazalt- illetve dolomitbánya) van, mindkettő a város külterületén. Az ipari tevékenység döntően a város külső részén, iparterületen zajlik, lakóépületek közé ékelődő, jelentős légszennyezőanyag-kibocsátással járó ipari tevékenység a város területén nem található.

Az ipari eredetű légszennyezőanyag-kibocsátás (emisszió) szempontjából a városban a Rockwool Hungary Kft. (Keszthelyi u. 53.) és a DBW Hungary Kft. (Strand út 6.) üzemének tevékenysége a meghatározó. Ezek a gazdálkodó szervezetek a hagyományos légszennyező-anyagok (szilárd anyag, kén-dioxid, nitrogén-oxidok, szén-monoxid, szén-dioxid) mellett formaldehidet és fenolt bocsátanak a levegőbe. Kibocsátásuk a korábban már megtett intézkedések eredményeképpen nem haladja meg a határértékeket. Ipari kibocsátóként figyelmet érdemel a Cellcomp Elektronikai Termékeket Gyártó Kft. (Sümegi út 36.) és a Nikecell Kft tapolcai telephelyének (Keszthelyi u. 53.) tevékenysége, különös tekintettel az általuk kibocsátott, bár összességében jelenleg nem nagy mennyiségű szerves oldószerekre, és más aromás, illetve alifás szerves vegyületekre. Ezen kívül két faipari üzem, valamint élelmiszeripari cégek sorolhatók az ipari kibocsátókhoz. A kibocsátóforrások magassága minden esetben 40 m alatt van.

A városban négy fűtőmű biztosítja a távhőszolgáltatásba bekapcsolt lakások és intézmények fűtését és melegvízzel történő ellátását. Légszennyezőanyag-kibocsátásuk a fűtési időszakban (októbertől márciusig) nyilvánvalóan nagyobb, mint az év más hónapjaiban. Ez elsősorban a nitrogén-oxidok esetében jelentős, melyek NO_2-ben mért kibocsátása a fűtési félévben mintegy másfél-kétszeres érték a nem fűtési időszakhoz képest. Az éves statisztikai adatok ezt a ciklikusságot nem tükrözik.

A levegő minőségére jelentős hatást gyakorolnak a közlekedésből és a háztartások energiaigényének kielégítéséből származó kibocsátások is. A közlekedéssel és az energiagazdálkodással külön fejezetekben foglalkozunk.

A természeti tényezők, a kontinentális és a hazai háttérszennyezés, valamint a helyi levegőterhelés együttes hatásának eredőjeként kialakult légszennyezettséget az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) három manuális (RIV) mérőállomáson követi nyomon városunkban. A mérőállomások az Ipari u. 3., az Ady Endre u. 1-3. és a Kazinczy tér 2. sz. alatt kerültek elhelyezésre.
A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által az OLM keretében rendszeresen végzett légszennyezettségi vizsgálatok eredményei szerint a vizsgált időszakban mért nitrogén-oxidok, kén-oxidok és ülepedő por évi átlagértékei és értékelésük a következő táblázat, illetve diagramok szerint alakultak.

4. táblázat

A 2004-2007. között végzett légszennyezettségi vizsgálatok eredményei és értékelésük

Légszennyező anyag	2004.	2005.	2006.	Értékelés	2007.	Értékelés
nitrogén-oxidok, mint NO_2 [$\mu g/m^3$]	16,17	16,27	20,56	jó (2)	20,95	jó (2)
kén-oxidok, mint SO_2 [$\mu g/m^3$]	1,36	1,32	1,36	kiváló (1)	0,77	kiváló (1)
ülepedő por	2,48	4,04	3,21	kiváló (1)	4,39	jó (2)

[g/m^2*30 nap]						

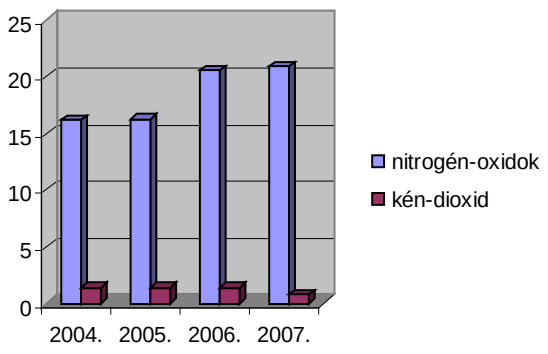

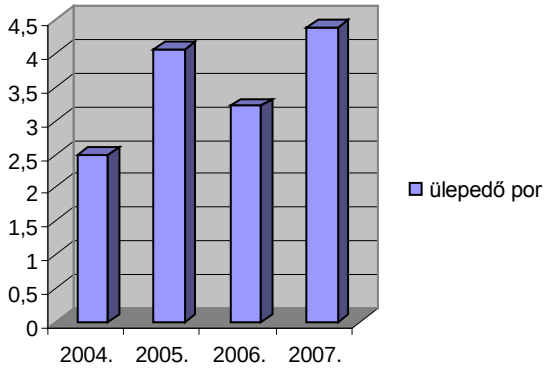

A mérési eredmények értékelése alapján a légszennyezettségi index a folyamatosan vizsgált három fő komponens közül a kén-oxidok tekintetében „kiváló”, a nitrogén-oxidok és az ülepedő por tekintetében „jó” tartományba esik.

Városunk levegőminőségi állapota összességében jelenleg jó, jelentős mértékben változó (romló) tendencia nem figyelhető meg. A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet szerinti külön intézkedési program megalkotására és megvalósítására nincs szükség.

Cél

1. A jó levegőminőség megőrzése, lehetőség szerint javítása.
2. A várost terhelő közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése.

Feladatok

1. A veszprémi és a zalahalápi utak közötti északi elkerülő út tervezésének és megvalósításának elősegítése.
2. A városi tehermentesítő, feltáró út Keszthelyi út és Sümegi út közötti szakaszának tervezése és kivitelezése.
3. Az úthálózat folyamatos felújítása.
4. A helyközi (távolsági) autóbuszokat fogadó buszpályaudvar áttelepítése a vasútállomás mellé.
5. További kerékpárutak kiépítése.

2.9. Energiagazdálkodás

Helyzetkép

A villamosenergia-szolgáltatás városunk egész területén rendelkezésre áll, a hálózatra rácsatlakozott fogyasztók száma jelenleg 8 381.

A városban négy fűtőmű: a Tapolcai Kogenerációs Erőmű Kft. II. sz. fűtőműve (Kazinczy tér 0294/2 hrsz.), valamint a Tapolcai Városgazdálkodási Kft. 1., 2. és 4. sz. fűtőművei (Sümegi u. 4., Kazinczy u. és Ady Endre u. 12.) biztosítja a távhőszolgáltatásba jelenleg bekapcsolt 1 877 lakás és 95 intézmény, illetve egyéb létesítmény fűtését és melegvízzel történő ellátását. A távfűtőművek 2001. óta gáztüzeléssel működnek, az általuk kibocsátott légszennyezőanyagok jellemzően a nitrogén-oxidok és a szén-dioxid, csekély mennyiségben a szén-monoxid. Kéményeik magassága nem haladja meg a 40 m-t.

A fűtőművek légszennyezőanyag-kibocsátása a fűtési időszakban (októbertől márciusig) nyilvánvalóan nagyobb, mint az év más hónapjaiban. Ez elsősorban a nitrogén-oxidok esetében jelentős, melyek NO_2-ben mért kibocsátása a fűtési félévben mintegy másfél-kétszeres érték a nem fűtési időszakhoz képest. A légszennyezőanyag-kibocsátás szempontjából a fűtőművek a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség felé bejelentésre és adatszolgáltatásra kötelezettek csakúgy, mint az 500 kW névleges bemenő hőteljesítményt elérő vagy azt meghaladó tüzelőberendezések üzemeltetői (társasházak, oktatási, egészségügyi és szociális intézmények, szolgáltatók, kereskedelmi egységek, stb.)

A lakosság energiaigényének (fűtés, használati melegvíz előállítása, főzés) kielégítése érdekében üzemeltetett egyedi berendezések működése is légszennyezőanyag- (ülepedő por, korom, NO_2, SO_2, CO, CO_2) kibocsátással jár. Az ország egész területére kiterjedő általános tapasztalat, hogy az egyedi fűtésből származó légszennyezőanyag-kibocsátás jelentős mértékű, országos összesítésben a levegőt terhelő szennyezőanyagok mennyiségének közel harmada, és különösen a szén és a tűzifa felhasználása okoz fajlagosan lényegesen több kén-dioxid, illetve a tökéletlen égés következtében szén-monoxid- és koromkibocsátást, mint a jól szabályozható, korszerű fűtőművek.

A vezetékes földgázellátás Tapolca belterületén 100%-osan kiépült, a KSH adatai szerint a hálózatba jelenleg 3 566 lakás van bekötve. Ebből a távhőszolgáltatásba bevont lakásokat leszámítva, és figyelembe véve, hogy van olyan társasház, amely levált a távhőszolgáltatásról, hozzávetőleg 1 300 lakásban lehet egyedi gázfűtés. Figyelemmel a város lakásállományára, a hagyományos vegyes tüzelésű (szén, fa) fűtési rendszerrel rendelkező lakások száma mintegy

3 500-ra tehető. A légszennyezőanyagok kibocsátásának ciklikussága (fűtési és nem fűtési időszak) ebben az esetben is jellemző.

A háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó szabályokat Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról, a köztisztaság fenntartásáról és a környezet védelméről szóló 7/2005. (II. 18.) Kt. rendelete állapítja meg. Az önkormányzati rendelet alapján az egyedi fűtéssel rendelkező lakóházakban a megfelelően karbantartott tüzelőberendezésekben csak az arra a berendezésre engedélyezett tüzelőanyag, illetve kis mennyiségben keletkező papírhulladék, veszélyesnek nem minősülő fahulladék égethető el. A fűtőberendezésben egészségre káros égés-terméket kibocsátó anyagot, különösen ipari hulladékot, műanyagot, gumit, vegyszert, festéket stb. tilos égetni.

A megújuló energiaforrások hasznosítása Magyarországon általánosságban csekély, az összes energiafelhasználás tekintetében mindössze 3-5% és ennek a mennyiségnek is a túlnyomó részét a fa tüzelésre történő felhasználása teszi ki. Geotermális villamos erőmű Magyarországon jelenleg nincs, csak direkt hőhasznosítás létezik. A környezetet kímélő, alternatív energiaforrásokban rejlő lehetőségek kihasználtságának foka – az országos átlagadatokhoz hasonlóan – Tapolca térségében is alacsony. Lassú ütemben, elsősorban a lakossági szektorban terjednek a szélerőműves, a napkollektoros, illetve a földhőszivattyús energiahasznosítási lehetőségek, melyek mindegyikét magas beruházási költség és lassú megtérülés jellemez. A közületi szektorban nincs tudomásunk ezek felhasználásáról. A termálenergia, a biogáz, a biomassza, illetve a háztartási hulladék energetikai célú hasznosításáról sem állnak rendelkezésre számszerű adatok. A jelenleg már üzemelő létesítmények, berendezések, továbbá a régióban rejlő kapacitások felmérése és a kapcsolódó (pl.: a CO_2 emisszió csökkentésére irányuló) pályázati lehetőségek felkutatása ugyanakkor időszerű.

Cél

1. Hatékonyabb, környezetkímélőbb energiagazdálkodás megvalósítása.

Feladatok

1. A távhőszolgáltatásról történő leválás kedvezőtlen tendenciájának megállítása.
2. Pályázati lehetőségek felkutatása az energiatakarékos rendszerek (nyílászárók, világítás, fűtés) és alternatív energiaforrások nagyobb fokú felhasználásának kialakítása érdekében.
3. A lakosság tájékoztatása a pályázati lehetőségekről.

2.10. Helyi közlekedésszervezés

Helyzetkép

Tapolca jelentős közlekedési csomópont, noha első- vagy másodrendű főközlekedési út a városon nem halad át. A közlekedésből eredő emisszió – a közlekedésre használt ún. lakóutak mellett – elsősorban a 7301, 7313, 7317, 7318 és 7319 számú országos mellékutak forgalmából származik, amelyeken a helyi forgalom mellett nagymértékű az átmenő forgalom is. A helyi forgalom különösen a csúcsforgalmi időszakban fejt ki jelentős hatást a környezet állapotára.

A közúti közlekedés egyrészt légszennyezőanyag-kibocsátással jár, másrészt zajterhelést okoz. Ezekkel a hatásokkal különösen az átmenő forgalmat a déli elkerülő út felé vezető útvonalakon (Halápi út, Juhász Gyula u., József Attila u., Arany János u.), valamint a városközpontot átszelő utakon (Deák Ferenc u., Ady Endre u.) kell számolni.

A közúti közlekedés következtében elsősorban nitrogén-oxidok, szén-monoxid, szénhidrogének, kén-dioxid, korom és ennek felületén policiklikus aromás szénhidrogének (röviden PAH), valamint a ma már egyre kevésbé jellemző ólomszennyezés kerül a település légterébe, gyakorlatilag a talajszinttől legfeljebb néhány dm magasságban lévő kibocsátóforrásokon (kipufogócsöveken). Másodlagos hatásként a gépjárművek által felkevert por jelenthet légszennyezést, ami az útfelületek rendszeres tisztításával és locsolásával csökkenthető. Az erre vonatkozó adatok a 2.1. fejezetben találhatók.

A kibocsátott légszennyezőanyagok mennyisége számos tényezőtől függ, így többek között az egyes gépjárműtípusok fajlagos légszennyezőanyagok-kibocsátásától, azok műszaki állapotától, az adott útszakaszra vonatkozó forgalomtól, gépjárműforgalom összetételétől (autóbusz, tehergépjármű, személygépjármű, stb.), az utak burkolatától és azok állapotától, a forgalmi helyzetektől (indítás, gyorsulás, fékezés), ezzel összefüggésben a forgalom szervezésétől.
A szennyezőanyagok várható koncentrációi az út-menti területeken az aktuális meteorológiai viszonyoktól függően is változnak. A különböző terjedési modellekkel számított adatok szerint a gépjárművek által kibocsátott légszennyezőanyagok koncentrációi általánosságban az út tengelyétől mért 8-10 m távolságban általában felére csökkennek, hatásuk azonban még 150-200 m távolságban is kimutatható.

A közlekedésből eredő levegőterhelés kedvezőtlenül hat a légszennyezettségi állapotra (immisszió). A levegőminőségre gyakorolt hatás a gépjármű-állomány korszerűsítésével, forgalomszervezési intézkedésekkel, és különösen a tranzitforgalom eltereléssével csökkenthető. Ebből a szempontból jelentős lépés volt a 2002-2005. között átadott körforgalmi csomópontok és a déli tehermentesítő út második szakaszának megépítése, amellyel az átmenő forgalom jelentős része el tudja kerülni a városközpontot, így csökkent a belváros légszennyezettsége.

Tapolca városrendezési tervében és stratégiai programjában egyaránt szerepel a veszprémi és a zalahalápi utak közötti északi elkerülő út, valamint a városi tehermentesítő, feltáró út Keszthelyi út és Sümegi út közötti szakaszának kialakítása. Az északi elkerülő út megvalósítása két szempontból is indokolt. Egyrészt a 84-es útról a Sümegi erdei úton keresztül a tervezett 77-es számú (jelenleg 7301-es) Tapolca-Veszprém útra való csatlakozás miatt, másrészt a korszerűsítés és átépítés alatt lévő 83-as út északi irányból (Zalahaláp felől) történő fogadása céljából.

Jelentős átmenő forgalmat okoz a helyközi (távolsági) autóbuszok városközpontban lévő autóbusz pályaudvaron történő fogadása, melynek következtében a járatok útvonala az Ady Endre utcán halad át. Mivel ezeknek az autóbuszoknak a többsége a városon belül nem rendelkezik más megállóhellyel, és az autóbusz pályaudvar áteresztő képessége – különösen a reggeli és délutáni csúcsidőszakban – egyébként sem elégséges, a megoldást a pályaudvar kitelepítése jelenthetné, célszerűen olyan hely kiválasztásával, ahonnan a helyközi járatok érkezése és távozása a várost elkerülő úton lehetséges.

Cél

1. Kevesebb környezeti ártalommal járó, jól működő közlekedési rendszer kialakítása.
2. A közúti közlekedésből származó levegőszennyezés csökkentése.
3. A városi tömegközlekedés korszerűsítése.

Feladatok

1. A veszprémi és a zalahalápi utak közötti északi elkerülő út megépítésének elősegítése. (Mivel a tervezett szakasz másodrendű főközlekedési út lesz, megépítése nem önkormányzatunk feladata.)
2. A városi tehermentesítő, feltáró út Keszthelyi út és Sümegi út közötti szakaszának kialakítása, a pénzügyi lehetőségek függvényében.
3. A városon belüli közlekedés forgalmi rendjének újraszabályozása.
4. Gyalogos zóna kialakítása a belvárosban.
5. A kerékpáros közlekedés lehetőségeinek további javítása.
6. A belváros tehermentesítése a helyközi (távolsági) autóbusz-forgalomtól, az autóbusz pályaudvar kitelepítésével, a pénzügyi lehetőségek függvényében.
7. A városi tömegközlekedési igények (útvonal, járatsűrűség, stb.) felmérése, szükség esetén új menetrend készítése. Az utazási kényszer és az utazási idő csökkentése

2.11. Zaj elleni védelem

Helyzetkép

Környezetünkben számos zajforrás működik, ami mindennapi alaptevékenységünket (alvás, pihenés, kommunikáció, stb.) zavarja. Ezek egy része csak átmenetileg és néhány embernek okoz kellemetlenséget, másrészük azonban tartósan és nagy területen terheli a környezetet. Az utóbbi csoportba elsősorban a (közúti, vasúti és légi) közlekedési létesítmények és a jelentősebb ipari üzemek tartoznak.

Városunk a Balaton kiemelt üdülőkörzetébe tartozó település, ennek megfelelően a közigazgatási területén csak olyan létesítmények üzemeltethetők, amelyek nem okoznak a vonatkozó jogszabályban az üdülőterületekre előírt határértékeknél nagyobb zaj-, illetve rezgésterhelést.

Az építkezések által okozott eseti zajterhelését leszámítva, a város területén üzemi, közlekedési és szabadidős (kulturális, szórakoztató, vendéglátó, sport) környezeti zajforrások azonosíthatók.

Az ipari üzemek többsége Tapolca észak-nyugati részén helyezkedik el. Zajkibocsátásuk vélhetően nem lépi túl a jogszabályban megállapított határértékeket, mert zajkibocsátási határérték megállapítására és a határértékek betartására vonatkozó kötelezés kiadására csak a Cellcomp Kft. (Sümegi út 36.) esetében került sor. [A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet szerint nem kell környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, ha

- a tervezett környezeti zajforrás hatásterületén nincs védendő terület, épület vagy helyiség, vagy
- a tervezett környezeti zajforrás hatásterületének határvonala a számítások, illetve mérések alapján a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan határvonalán belülre esik és a telekingatlant a zajforrás üzemeltetőjén kívül más személy nem használja.]

A közúti és vasúti közlekedésből származó környezeti zajterhelésre vonatkozó mérési adatok hiányában is valószínűsíthető, hogy a közlekedésből származó zajterhelés a város néhány, különösen a távolsági autóbusz-forgalommal is érintett utcájában meghaladja a határértékeket. A városközponton ma is jelentős forgalom halad át, bár a déli tehermentesítő úttal a forgalom részleges kiváltása megtörtént.

A szabadidős (kulturális, szórakoztató, vendéglátó, sport) tevékenységekkel kapcsolatos helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályokat Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési

szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról, a köztisztaság fenntartásáról és a környezet védelméről szóló 7/2005. (II. 18.) Kt. rendelete állapítja meg. Az önkormányzati rendelet a zeneszolgáltatással, az utcai zenészek működésével, a közterületen végzett, illetve a közterületre irányuló hangszórással, valamint a lakossági panaszok kezelésével kapcsolatos szabályokról rendelkezik.

Tapolca a város lakónépességének száma alapján nem tartozik a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet hatálya alá, ezért stratégiai zajtérkép készítésére nem kötelezett.

Cél

1. A közúti közlekedésből származó zajterhelés csökkentése.

Feladatok

1. A közúti közlekedésből származó zajterhelések méréssel történő meghatározása.
2. A veszprémi és a zalahalápi utak közötti északi elkerülő út tervezésének és megvalósításának elősegítése.
3. A városi tehermentesítő, feltáró út Keszthelyi út és Sümegi út közötti szakaszának tervezése és kivitelezése.
4. Az úthálózat folyamatos felújítása.
5. A helyközi (távolsági) autóbuszokat fogadó buszpályaudvar lehetőség szerinti kitelepítése.

2.12. A települési hulladék kezelése

Helyzetkép

Városunk a törvényi kötelezettségének eleget téve helyi hulladékgazdálkodási tervet alkotott, amelyet Tapolca Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 36/2005. (XI. 29.) Kt. rendelettel fogadott el. A hulladékgazdálkodási terv részletesen tartalmazza a terv készítésekor jellemző alapállapotot, a települési hulladékgazdálkodásban elérendő célállapotot, valamint a célok elérésének eszközrendszerét. Ezeket csak a szükséges mértékben, és a jelenleg rendelkezésre álló újabb adatok felhasználásával ismételjük meg.

Településünkön a termelő, szolgáltató és fogyasztási szférában képződő összes hulladék mennyisége a Hulladékgazdálkodási Információs Rendszerben (HIR) rögzített adatok szerint az elmúlt években az alábbi ábrának megfelelően alakult. A képződött mennyiség 2004-ben volt a legnagyobb, összesen csaknem 27 134 t/év, melynek döntő része nem veszélyes hulladék volt.

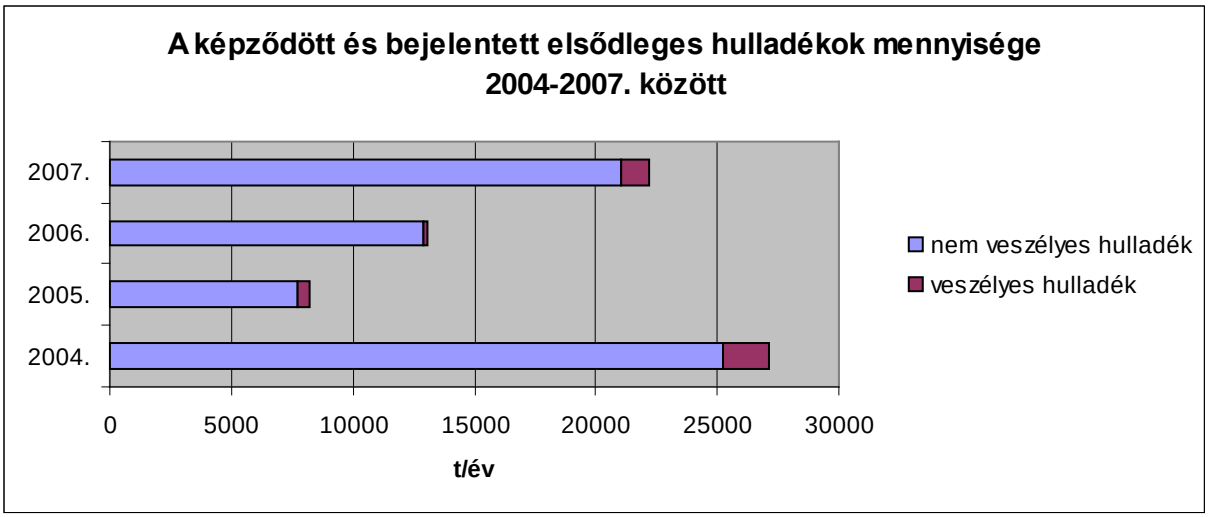

A képződő teljes hulladékmennyiség hasznosítására vagy ártalmatlanítására Tapolca közigazgatási területén kívül kerül sor, a városban kizárólag begyűjtést, szállítást és előkezelést végző vállalkozások működnek.

A háztartásokban képződő, és az ezzel együtt kezelhető, vegyesen begyűjtött és lerakással ártalmatlanított települési szilárd hulladék elmúlt ötévi mennyiségeit az alábbi táblázat tartalmazza, illetve az azt követő ábra szemlélteti.

5. táblázat

A közszolgáltatás keretében Tapolca területén vegyesen begyűjtött, és lerakással ártalmatlanított települési szilárd hulladék mennyisége 2004-2008. között

EWC kód	Megnevezés	2004. [t/év]	2005. [t/év]	2006. [t/év]	2007. [t/év]	2008. [t/év]
20 03 01	Egyéb települési hulladék	5 087	5 528	5 554	5 537	5 570
20 03 07	Lom hulladék	257	191	256	199	122
Összesen:		5 344	5 719	5 810	5 736	5 692

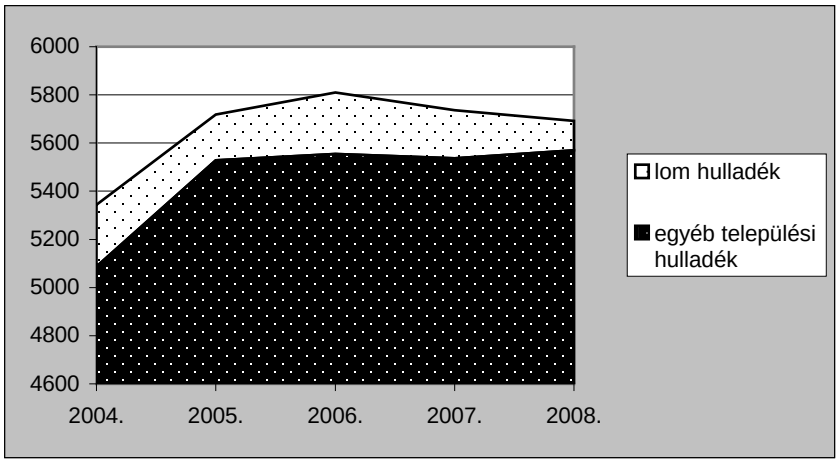

A vegyesen begyűjtött és lerakással ártalmatlanított települési szilárd hulladék egy főre vetített mennyisége a legmagasabb értéket jelentő 2006. évi adat (352 kg/fő/év) esetében is alatta marad az országos átlagnak (456 kg/fő/év), ami elsősorban annak tudható be, hogy a szennyvíziszap komposztálásra és mezőgazdasági hasznosításra kerül, és elkezdődött a csomagolási hulladék szelektív gyűjtése és hasznosítása is.

A közszolgáltatást Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról, a köztisztaság fenntartásáról és a környezet védelméről szóló 7/2005. (II. 18.) Kt. rendelete alapján a Remondis Tapolca Környezetvédelmi Szolgáltató Kft. (Tapolca, Halápi u. 33.) végzi, amely a hulladéklerakót is üzemelteti a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 5848/2007. sz. egységes környezet-használati engedély alapján.

A közszolgáltatás tartalmát az önkormányzati rendelet az alábbiak szerint határozza meg:

- a közszolgáltató szállítóeszközéhez rendszeresített gyűjtőedényben, a közterületen vagy az ingatlanon összegyűjtött települési szilárd hulladék rendszeres elszállítása;
- a települési szilárd hulladék elhelyezése, ártalmatlanítása és hasznosítása az erre a célra kijelölt Zalahaláp csordáskúti (010/2 hrsz.) létesítményben;
- a települési szilárd hulladék hasznosítható összetevőinek hulladékgyűjtő szigeteken történő begyűjtése;
- lomtalanítás évente egy alkalommal, április utolsó hetében.

A Remondis Tapolca Kft. megfelelő eszközökkel és szállítójárművekkel rendelkezik a közszolgáltatás biztonságos ellátáshoz. Az ingatlantulajdonosok részére felkínált különböző méretű (80, 120, 240 és 1100 l űrtartalmú) gyűjtőedények ürítési gyakoriságának (heti 1 vagy 2 alkalom) megválasztásával törekszik arra, hogy a vegyes települési hulladék kezelésért fizetendő díj arányos legyen a ténylegesen kezelt hulladék mennyiségével. A felkínált lehetőség – az eddigi tapasztalatok szerint – összhangban van a lakosság igényeivel. A közszolgáltatás szempontjából ellátatlan terület nincs a városban.

A 7/2005. (II. 18.) Kt. rendeletben az önkormányzat által megállapított hulladékkezelési díjat a lakosság közvetlenül a város önkormányzatának fizeti, normál esetben évente 2 alkalommal.

A meghirdetett lomtalanítási akció igénybe vehető a kerti hulladék elszállítására, ezen kívül a növényi eredetű hulladékot (kizárólag lomb, faág, gally, nyesedék) a közszolgáltató minden év október utolsó hetében is elszállítja. A biohulladékot jelenleg a lerakóban helyezik el, de a folyamatban lévő komposztáló beruházás megvalósítását követően komposztálásra kerül.

Az építési-bontási hulladék elszállíttatására az ingatlan tulajdonosa, illetőleg az köteles, akinek a tevékenysége révén a hulladék keletkezett. A hulladékot szintén a zalahalápi hulladéklerakón helyezik el.

Szelektív gyűjtésre és hasznosításra a közszolgáltatás keretében a csomagolási hulladék egyes összetevői kerülnek, a város különböző pontjain 2004-ben elhelyezett 18 db gyűjtőszigeten. A hulladékgyűjtő szigeteken a csomagolási hulladék három frakciójának, a papír- és kartonnak, a műanyagnak (elsősorban PET palack), valamint az üvegnek a szelektív gyűjtésére van lehetőség. A vizsgált időszakban begyűjtött hulladékmennyiségek az alábbi táblázatban, illetve az azt követő ábrán feltüntetett értékeknek megfelelően alakultak.

6. táblázat

A hulladékgyűjtő szigeteken szelektíven begyűjtött, és hasznosításra átadott csomagolási hulladék mennyisége 2004-2008. között

EWC kód	Megnevezés	2004. [t/év]	2005. [t/év]	2006. [t/év]	2007. [t/év]	2008. [t/év]
15 01 01	Papír, karton csomagolási hulladék	0	59	64	70	85
15 01 02	Műanyag csomagolási hulladék	31	23	24	31	40
15 01 07	Üveg csomagolási hulladék	0	50	35	27	34
Összesen:		31	132	123	128	159

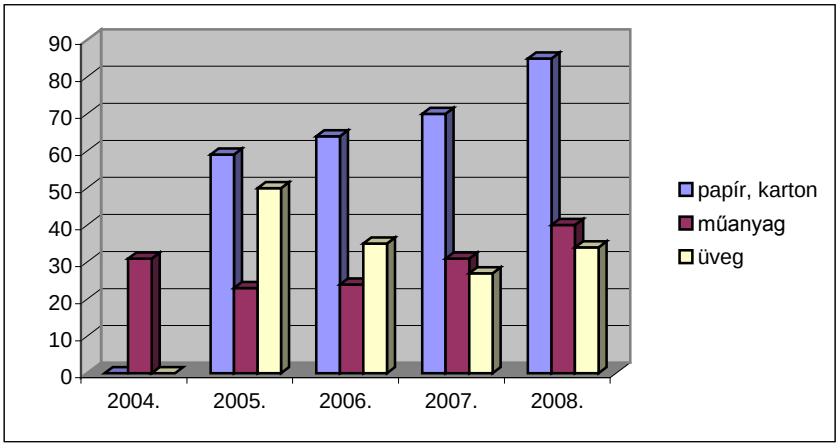

Az előkezelést követően másodnyersanyagként már feldolgozásra alkalmas csomagolási hulladék frakciók az alábbi gazdálkodó szervezeteknek kerültek átadásra:

- papír és karton: Veszprémi Közüzemi Szolgáltató Zrt. (8200 Veszprém, Házgyári u. 1.);
- üveg: Avermann-Holvex Kft. (3508 Miskolc, Csaba Vezér u. 76.)
- műanyag 2004-2007. között: „M" Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (9791 Torony, Felsőőri út Ipartelep 7.)
- műanyag 2008-ban: Divertis Kereskedelmi és Vegyesipari Kft. (2141 Csömör, Határ út 15.)

A 18 db gyűjtősziget – a város területi kiterjedését és lakónépességét figyelembe véve – elegendő a csomagolási hulladékok szelektív gyűjtésére, hiszen egy gyűjtőpontra elméletileg 917 lakos jut, ami a jelenlegi országos átlagnál (1160 fő/gyűjtőpont) kedvezőbb érték. Folyamatosan növekvő szelektíven begyűjtött és hasznosított hulladékmennyiségek mellett a gyűjtőszigeteken 2008-ban elért 9,63 kg/fő/év eredmény az ország legnagyobb, csomagolási hulladék hasznosítását koordináló szervezetének, az ÖKO-PANNON Kht-nak a rendszerében mért átlagértéknek (9,60 kg/fő/év) felel meg.

A szelektív hulladékgyűjtést azonban a jövőben – a gyűjtőszigeteken vagy más módon – szükséges lesz kiterjeszteni a fém, illetve a fa csomagolási hulladékra, továbbá a biohulladékra is, a jogszabályokban, valamint az országos, a regionális és a helyi hulladékgazdálkodási tervekben előírt feladatok, továbbá az ország uniós kötelezettségeinek teljesíthetősége érdekében.

A települési szilárd hulladék veszélyes összetevői (elem- és gyógyszerhulladék, elektromos és elektronikai berendezések hulladékai, stb.) a városban – a gyártói felelősség alapján egy-egy kormányrendeletben külön szabályozott módon működő – speciális átvevőhelyek (önkormányzati intézmények, gyógyszertárak, kereskedelmi egységek) közreműködésével kerülnek a fogyasztótól a hulladék hasznosítását koordináló szervezetekhez.

Tapolca Város Önkormányzata csatlakozott a 2002-ben jóváhagyott és várhatóan 2010. végéig befejezésre kerülő, (2002/HU/16/P/PE/017 azonosítószámú) Észak-Balatoni Térség Települési Szilárdhulladék-kezelési Rendszerhez. A Kohéziós Alapból (50%) és a hazai költségvetésből támogatott komplex hulladékgazdálkodási rendszer megvalósításával jelentős mértékben korszerűsödhet Tapolca jelenlegi hulladékgazdálkodása is, a projekt ugyanis a szelektív hulladékgyűjtésre és a hasznosítható összetevők kinyerésére és értékesítésére épül. A rendszer megvalósulásával a Zalahaláp 010/2 hrsz-ú területen lévő hulladéklerakó nem kerül lezárásra, a meglévő infrastruktúrát kihasználva a mellette levő területen átrakóállomás és válogatóüzem épül.

A települési folyékony hulladék (szippantott szennyvíz) kezelésére vonatkozó, az ingatlantulajdonosok által kötelezően igénybe veendő helyi közszolgáltatás teljesítésére a 7/2005. (II. 18.) Kt. rendelet alapján, 2008. március 1-jétől kezdődően a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. (8600 Siófok, Tanácsház u. 7.) jogosult. A közszolgáltatás a települési folyékony hulladék elszállítására és ártalmatlanítására terjed ki, az ingatlantulajdonos eseti megrendelése alapján.

A közcsatorna hiányában Tapolcáról (jelenleg elsősorban Tapolca-Diszel városrészből) a közszolgáltatás keretében begyűjtött folyékony települési hulladékot (szippantott szennyvizet) a városban üzemelő szennyvíztisztító telepen kezelik. A települési folyékony hulladék mennyisége a vizsgált időszakban – a csatornázottság növekedésével összhangban – csökkenést mutat annak ellenére, hogy a tapolcai szennyvíztisztító a környező településekről is fogad települési folyékony hulladékot.

A szennyvíztisztító telepre beszállított települési folyékony hulladék mennyisége a közszolgáltató adatai szerint, az utóbbi években a következő táblázatban szereplő értékeknek megfelelően alakult.

7. táblázat

A tapolcai szennyvíztisztító telepen kezelt települési folyékony hulladék mennyisége 2004-2008. között

	2004. [m^3/év]	**2005.** [m^3/év]	**2006.** [m^3/év]	**2007.** [m^3/év]	**2008.** [m^3/év]
A szippantott szennyvíz mennyisége	4 200*	5 220	3 290	2 925	2 340

*Az adat forrása: Tapolca Város Hulladékgazdálkodási Terve

A szennyvíztisztító telep fogadóaknájába ürített települési folyékony hulladékot rácson szűrik, majd mészadagolás, levegőztetés, utóülepítés után a biológiai tisztító sor elejére vezetik, ahol a közcsatornán beérkező nyers szennyvízzel együtt kerül további tisztításra. Az előkezelő rendszer mintegy 100 m^3/nap kapacitású.

A szennyvíztisztító telepen képződött szennyvíziszapot, melynek mennyisége a HIR adatbázisa szerint az alábbi táblázatban szereplő értékeknek megfelelően alakult, a BIOFUNA Kft. által 8318 Lesencetomaj, Piroscser majorban üzemeltetett komposztálótelepen aerob biológiai eljárással hasznosítják. Az előállított komposzt teljes egészében a mezőgazdaságban kerül felhasználásra, a tápanyag utánpótlása érdekében.

8. táblázat

A tapolcai szennyvíztisztító telepen képződött szennyvíziszap mennyisége

2004-2007. között a HIR adatbázisa szerint

	2004. [t/év]	2005. [t/év]	2006. [t/év]	2007. [t/év]	2008. [t/év]
A szennyvíziszap mennyisége	1 975	2 271	2 557	2 497	jelenleg n. a.

Cél

1. Korszerű, a szelektív gyűjtésen és hasznosításon alapuló települési hulladékgazdálkodási rendszer megvalósítása.
2. A szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelése az országos átlagérték fölé.
3. A települési folyékony hulladék mennyiségének csökkentése.

Feladatok

1. A 36/2005. (XI. 29.) Kt. rendelettel elfogadott helyi hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata.
2. A helyi hulladékgazdálkodási tervben vállalt feladatok teljesítése.
3. A szelektív hulladékgyűjtés, -előkezelés és -hasznosítás infrastruktúrájának fejlesztése az Észak-Balatoni Térség Települési Szilárdhulladék-kezelési Rendszer részeként.
4. A bezárt hulladéklerakó rekultivációja az Észak-Balatoni Térség Települési Szilárdhulladék-kezelési Rendszer részeként.
5. Szelektív hulladékgyűjtés a városi rendezvényeknél és a Polgármesteri Hivatalban.
6. A szemléletformálás (PR tevékenység) a lakosságnak a szelektív gyűjtéssel kapcsolatos attitüdjének javítása érdekében.

2.13. Természetvédelem

Helyzetkép

Tájképi és földtani értékei, építészeti emlékei, továbbá egyéb természeti értékei miatt a Tapolcai-medence területének egy része a Balaton északi partján 1-15 km széles sávban végighúzódó, 1997-ben alapított Balaton-felvidéki Nemzeti Park (BFNP) része. A táj arculatát meghatározó, tájképi kuriózumait jelentő tanúhegyeken híres történelmi borvidékek húzódnak, amelyeken barokk és klasszicista kápolnák, présházak őrzik a szőlőművelés évszázados hagyományának emlékét. A bazalthegyek extrém éghajlati és geológiai viszonyai között számos botanikai ritkaság él, szikláin és erdeiben több madárritkaság fészkel.

A BFNP területe városunk közigazgatási területének egy részét is magában foglalja, az alábbiak szerint:

- A hegyesdi Vár-hegyet körülölelő erdő egy része, amely – nevével ellentétben – Tapolca-Diszel külterületén található;
- A külterület déli részén a Hajagos és a Csobánc hegyoldalai. Ebből fokozottan védett a Csobánc platója, hegyteteje;
- A város délnyugati szegletében található sík területek a Tapolca-patak környezetében, illetve a Szent György-hegy északi kitettségű oldala és teteje. Ebből fokozottan védett a Szent György-hegy platója és a közeli területek, valamint a reptér és a Keszthely felé vezető vasútvonal között elterülő kaszáló mintegy 38 hektáron;
- Tapolcai-tavasbarlang természetvédelmi terület.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet 1. és 2. sz. mellékletei alapján a **védett területek** ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai Tapolcán:

045/8-9, 046/5-6, 046/8/a-d, 046/9/a-c, 047, 048/a-b, 049, 050/3, 051/1, 051/2/a-b, 051/3-4, 052, 053/1/a-c, 053/2-4, 054/1-2, 055, 056/a-b, 057, 058, 059/1-2, 060, 061/a-b, 062, 063, 064/1-3, 065, 066/1-3, 067, 083, 084, 087, 088/1-12, 089, 090/1-13, 091, 092/a-c, 093, 094, 095/a-b, 096, 0105, 0106/1-2, 0107-0109, 0110/2
07-010, 012, 017-042, 0533-0549/4, 0552, 0567-0578, 0584, 6402-7199, 7708-7888

A 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet 3. és 4. sz. mellékletei alapján a **fokozottan védett területek** ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai és erdőgazdasági üzemtervi jelei Tapolcán:

0106/2, 0107
027, 027/a-b, 0584, 6564-6570

A Tapolcai-tavasbarlang a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján (ex lege) védett, felszíne pedig országos jelentőségű természetvédelmi terület, amelyet már 1942-ben védetté nyilvánítottak. A Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról szóló 119/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet a Magyar Királyi Földmívelésügyi Miniszter 85.350/1942. számú rendelkezésével védetté nyilvánított Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról rendelkezik, és a terület természetvédelmi kezeléséért felelős szervként a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóságot jelöli ki. A 2,5 ha kiterjedésű terület ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai a rendelet melléklete alapján:

Tapolca 2836, 2842, 2846, 2847, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2859, 2862, 2863, 2866, 2869, 2872/1, 2872/2, 2923

Az országos jelentőségű védett területek elhelyezkedését Tapolca közigazgatási területén az alábbi térkép szemlélteti.

A BFNP részét képező országos jelentőségű védett területek Tapolcán

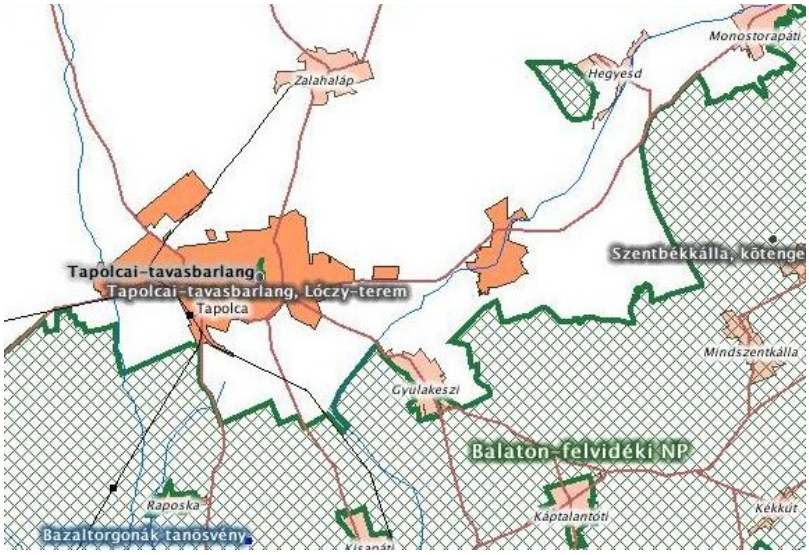

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet 3. sz. melléklete alapján Tapolca közigazgatási területén az alábbi **kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területnek** kijelölt földrészletek vannak az ingatlan-nyilvántartás helyrajzi számai szerint:

- Tapolca 027 [Szent György-hegy HUBF20020 részeként]
- Tapolca 088/11, 090/13, 0106/1, 0106/2, 0107, 0108, 0109, 0110/2 [Tapolcai-medence HUBF20028 részeként]

A kiemelt jelentőségű természet-megőrzési (NATURA 2000) területek elhelyezkedését Tapolca közigazgatási területén az alábbi térkép szemlélteti.

A kiemelt jelentőségű természet-megőrzési (NATURA 2000) területek Tapolcán

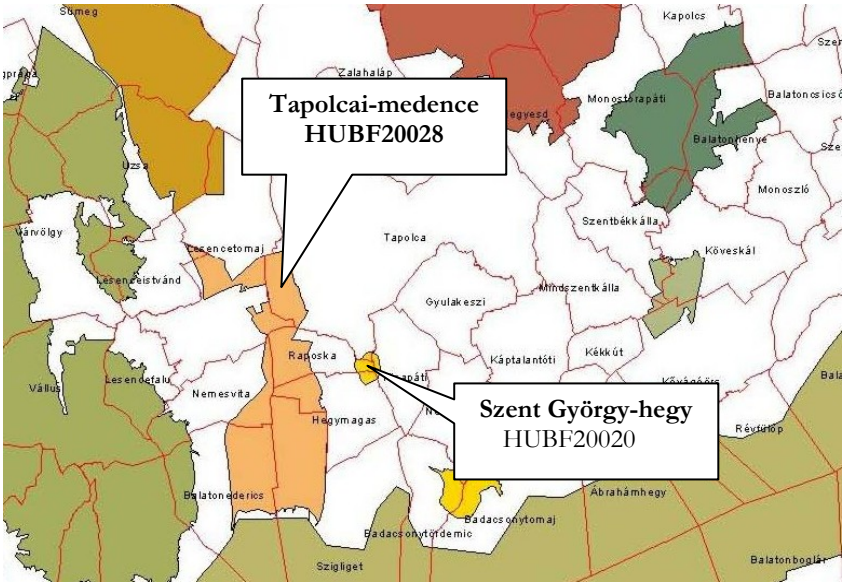

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

Tapolca Város Önkormányzata helyi természetvédelmi rendeletet nem alkotott, azonban több önkormányzati jogforrás deklarálja a **helyi védelemre javasolt természeti értékek** körét.

Az építészeti értékek helyi védelméről szóló 43/2004. (XI. 02.) Kt. rendelet III. sz. melléklete szerint helyi védelemre javasolt növényzetek a Fő tér 6-8., a Tópart és a Petőfi liget közparkok.

Tapolca Város Helyi Építési Szabályzatának, valamint Szabályozási Tervének jóváhagyásáról szóló 13/2008. (VI. 02.) Kt. rendelet 3. sz. függeléke szerint egyedi tájértéket képviselő fák a következők:

- Atlasz cédrus 2 db (Cedrus atlantica 'Glauca') – 864 hrsz., a Batsányi János utca északi végén
- Cser (Quercus cerris) – Tapolca-Diszel, 0442/3 hrsz., a Hegyesdi vár tövében
- Erdei fenyő (Pinus sylvestris) – 0139 hrsz-on, a Sümeg felé vezető közút északkeleti oldalán
- Fehér füzek (Salix alba) – Tapolca-Diszel, 0459/ hrsz., a sportpálya és a közút között
- Nyugati ostorfa (Celtis occidentalis) – 1168 hrsz., a Fazekas utca nyugati végén
- Vadgesztenye (Aesculus hippocastanum) – 1615 hrsz., a Bacsó Béla utca déli végén
- Vadgesztenye (Aesculus hippocastanum) – 2781 hrsz., a volt „Casco" ház udvarán
- Vadgesztenye (Aesculus hippocastanum) – 880/2 hrsz., a Zeneiskola udvarán

Cél

1. A természeti értékek megőrzése.
2. A helyi természeti értékek védelem alá helyezése.
3. A tájak, természeti értékek fenntartásával kapcsolatos tudatosság és felelősségtudat erősítése az itt élő és idelátogató lakosság körében.

Feladatok

1. Önkormányzati rendelet megalkotása a helyi természeti értékek védelem alá helyezéséről.
2. Ismeretterjesztő, szemléletformáló (PR) tevékenység a tájak, természeti értékek fenntartásával kapcsolatban.
3. A közoktatási feladatok ellátása során nagyobb figyelmet kell fordítani a környezettudatos nevelésre, a helyi természeti értékek megismertetésére.

2.14. Környezetbiztonság

Helyzetkép

A világban történt természeti katasztrófák és ipari balesetek nyomán felértékelődött a biztonságos környezet iránti igény. Társadalmi elvárás, hogy a feltételezhető rendkívüli környezet-veszélyeztetés elhárítására és az esetleges környezetkárosodás csökkentésére felkészült, azonnal mozgósítható, professzionális intézményi, szervezeti háttér álljon rendelkezésre, amely képes az érintett lakosságnak és anyagi javainak megvédésére. A természeti katasztrófák az emberi tevékenységtől függetlenül, a természet erőinek hatására, elemi csapásként fordulnak elő, míg a civilizációs katasztrófák az emberi tevékenységgel összefüggésben, helytelen emberi beavatkozás, mulasztás, figyelmetlenség, vagy technikai hibák hatására következnek be.

Városunk természetföldrajzi adottságait, valamint a város és tágabb környezetének elsősorban ipari kockázati tényezőit figyelembe véve vettük számba az elvi, potenciális környezetbiztonsági veszélyforrásokat.
Ár- és belvíz városunkat alapvetően nem veszélyezteti, időszakos elöntésre nem kell számítani. Ennek oka az, hogy a Tapolca-patakot forrásvizek táplálják, a városunkba érkező Eger-víz és Kétöles- vagy Viszlói patak vízhozama sem mondható jelentősnek. A vízgyűjtő területükön szélsőségesen nagy mennyiségben lehulló csapadék vagy közepes intenzitású, de hosszan tartó esőzés esetén sem számolhatunk elöntést okozó vízszintemelkedéssel a patakokhoz csatlakozó, korábban kialakított csatornák miatt. A város csapadékvíz-elvezető rendszere az átlagos időjárási körülményekre lett méretezve, így szélsőséges időjárási körülmények között átmeneti csapadékvíz-elvezetési gondok merülhetnek fel. A csapadékvíz-elvezetést befolyásolja a természetes folyóvizek vízelvezető képessége is.
Városunk külterületén nem találhatóak olyan mezőgazdasági művelés alatt álló nagy területek, melyeket belvíz veszélyeztetne. A város és környezete az éghajlati és földrajzi adottságainak köszönhetően nem tartozik az ár- és belvízzel fenyegetett települések közé, ennek megfelelően nem szerepel a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet mellékletében felsorolt települések között.

Városunk nem fekszik földrengésveszélyes zónában, területéhez legközelebb a számon tartott törésvonalak közül az inaktív Móri árok és az aktív szeizmicitást mutató, a Balaton északi részét Komárommal összekötő törésvonal fekszik. Ennek ellenére felelőtlenség volna teljesen kizárni a bekövetkezés lehetőségét, mivel 1906. január 17-én volt földrengés Tapolcán. Igaz, hogy ez jelentős anyagi károkat, veszteségeket nem okozott, a házak falaiban történt repedésen kívül szerencsére más baj nem esett.

Veszélyhelyzeti szintet elérő környezetkárosodást – elsősorban a levegő, a felszíni vizek és a talaj szennyezését – ipari balesetek, a veszélyes üzemeknél előforduló tűzesetek, a veszélyes hulladék helytelen kezelése, a veszélyes áruk közúti vagy vasúton történő szállítása során bekövetkezett balesetek eredményezhetnek. Ezek közül városunkban reálisan a déli elkerülő úton és a városon áthaladó országos mellékútvonalakon esetlegesen bekövetkező közúti közlekedési balesetekkel számolhatunk, mert a közlekedésben résztvevők sokasága, reakcióinak különbözősége még a kellően szabályozott közlekedési rend és a megfelelő közlekedési morál mellett is állandó veszélyt rejt magában.

Veszélyt jelenthetnek a legális, de még inkább az illegális hulladéklerakók, amennyiben oda nagy mennyiségű veszélyes anyagok, veszélyes hulladékok kerülnek. Ilyen esetekben elsősorban talajszennyeződéssel kell számolni, azonban előfordulhat, hogy az anyagok egymásra hatása, illetve külső hatások (csapadék, napsütés, tűz stb.) eredményeként mérgező anyagok jutnak a levegőbe, nagy területet szennyezve.

Tűzeset, illetve robbanás a lakókörnyezetben is előfordulhat, ami emberi gondatlanságból bekövetkezett véletlenszerű esemény (pl. gázrobbanás), vagy illegálisan tárolt, kezelt veszélyes anyag véletlenszerű, vagy szándékos aktivizálása lehet. Ilyen esetekben a környék rombolódásával, esetenként veszélyes légszennyezettséggel kell számolni, melynek nagysága nyilvánvalóan függ a terület beépítettségétől. Lakossági feladat a gáz alapvezetékek, valamint a többszintes, középmagas épületek szellőzőcsatornáinak, a konyhai szellőzőknek a rendszeres tisztántartása.

Cél

1. Az emberi mulasztásból bekövetkező rendkívüli események (haváriák) elkerülése.

Feladat

1. A köztestületi tűzoltóság műszaki-technikai eszközrendszerének fejlesztése annak figyelembe vételével, hogy az arány a tűzesetekről a műszaki mentések irányába tolódik el.
2. A csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítésének megkezdése az erre vonatkozó terv elkészítésével.
3. A kiemelt útszegély mellett kialakított nyílt árkok folyamatos karbantartása.

2.15. Környezet és egészség

Helyzetkép

A környezet és az egészség között fennálló kapcsolat leírása világszerte a következő modell alapján történik: a környezeti folyamatok elindítói (a népességnövekedés, a technológiai, gazdasági fejlődés, a közlekedés, stb.) hatást gyakorolnak a környezetre. A hatások eredményeként a környezet állapota gyakran megváltozik, és a környezet befolyásolhatja az emberek egészségi állapotát. A környezeti veszélyek és az emberek közötti kölcsönhatás az expozíció révén, különböző módon – belégzés, lenyelés, bőrön keresztüli felszívódás által – következhet be, és különböző szerveket érinthet. A modell alapján számszerűsíthető értékeket a WHO szakmai irányításával létrehozott indikátor rendszer alapján vizsgálják.

A környezeti tényezők és az emberi egészség közötti ok-okozati összefüggés eddig elvégzett elemzése alapján szakértők azt feltételezik, hogy a halálozás okai között mintegy 15%-ban felelős a szennyezett, rossz minőségű települési és lakókörnyezet, emellett kiemelten jelentős hatása van az életmódnak és a táplálkozásnak.
A környezet és az egészségi állapot közötti összefüggések szisztematikus vizsgálata, az egészséges környezetet veszélyeztető körülmények, illetve tények társadalmi szintű felismerése, a legfontosabb környezet-egészségügyi problémák rangsorolása, a megelőzés lehetőségeinek feltárása hazánkban – a népegészségügy részeként – a környezet- és település-egészségügy feladata. Az elérni kívánt célállapothoz szükséges intézkedéseket a Nemzeti Környezetvédelmi Program részeként, de önálló programként az Országgyűlés által elfogadott ***Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram tartalmazza.***

A környezet-egészségügyi állapot legfontosabb összetevői: a várható élettartam, illetve az egyes jellemző megbetegedéseknek a környezet állapotával való összefüggései. Bár az egészség és a környezetállapot összefüggésrendszerében egyelőre számos feltáratlan terület van, a statisztikai

adatok szerint a várható élettartam tekintetében Veszprém megye az átlagnál jobb életkilátásokat biztosít: az itt élők várható élettartama és az egészségesen várható élettartam is lényegesen magasabb, mint Magyarország többi megyéjében. (Tapolcára vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.)

A 35 éves korra vonatkozó teljes (e) és egészségesen (e'), illetve betegségben várható (e–e') élettartamok terület szerint, a KSH adatai alapján

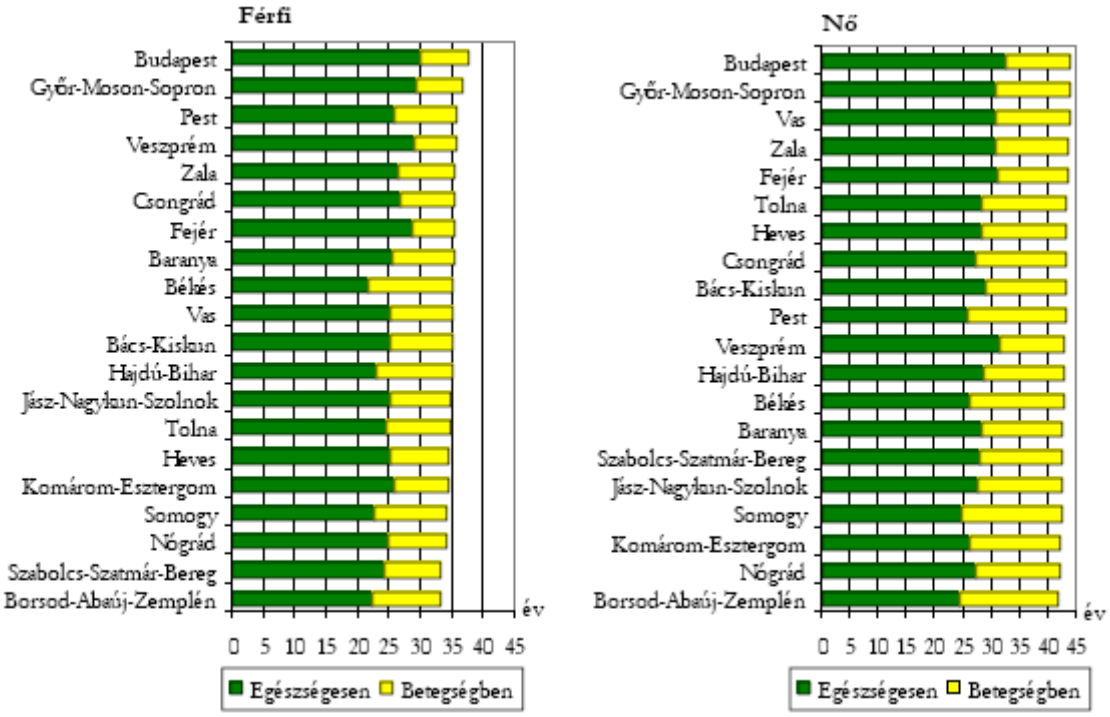

A megye lakosságának egészségi állapota az országos átlagnak megfelelő, illetve annál valamivel jobb. A főbb vezető halálokok százalékos megoszlása a megye területén a következő:

szív- és érrendszeri betegségek: 53% (alacsonyabb az országos átlagnál);
rosszindulatú daganatok: 24% (alacsonyabb az országos átlagnál);
idült alsó légúti betegségek: 4% (kissé meghaladja az országos átlagot)
egyéb betegség-típusok: az országos átlagnak megfelelőek.

Tapolca környezet-egészségügyi összetevői célszerűen az alábbi szempontok szerint foglalhatók össze.

Levegőminőség

Tapolca levegője a fizikai-kémiai szennyezettség szempontjából az utóbbi években alapvetően nem változott (lásd 2.8. fejezet), az összesített légszennyezettségi index alapján „jó" tartományba esik. Ebből adódóan nem valószínűsíthető olyan hatás, amely kedvezőtlenül befolyásolná a lakosság egészségi állapotát.

Aerobiológiai szempontból az allergiát kiváltó növények, különösen a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia)* pollenszórása fontos tényező. A parlagfű-pollenre különösen érzékeny allergiásoknál 10 db pollenszem/m^3 feletti közepes, az érzékenyeknél 30 db pollenszem/m^3 feletti magas napi koncentrációnál már jelentkeznek a tünetek, 100 db pollenszem/m^3 feletti nagyon magas napi koncentráció esetén pedig már minden parlagfűre érzékeny allergiásnál erős tünetek jelentkeznek.

A legfontosabb paramétereket (összpollenszám, legmagasabb napi koncentráció, nagyon magas pollenterhelésű napok száma) ezért az egész ország területén monitorozzák. Az ország egészét tekintve a légköri pollenkoncentráció 2000-2007. között általános csökkenő tendenciát mutatott, ezzel szemben 2008-ban jelentősen erősödött az előző két évhez képest, ami a gyomnövények számára kedvező időjárással magyarázható: a nyár végig meleg volt, de aszályos periódustól mentes, ami a csapadékos vegetációs periódussal együtt elősegítette a parlagfű növekedését és pollentermelését. A rendelkezésre álló adatok szerint a Tapolca környéki termőterületeken a parlagfű elterjedtsége gyenge (10% alatti), ennek ellenére a parlagfű elleni védekezésre kiemelt figyelmet kell fordítani.

A környezeti (kültéri) levegő minősége mellett a beltéri levegőminőség is nagy szerepet játszik az egészség alakulásában. Az ember életének legnagyobb részét zárt terekben tölti, ennek ellenére a beltéri levegőminőség egészségre gyakorolt hatásának jelentősége még nem kellően ismert. A belső terek levegőjében számos olyan szennyező anyag (pl. égéstermékek, dohányfüst, festékekből, ragasztókból származó illékony szerves szennyezők) lehet jelen, amelyek kiküszöbölése az egészségkárosító hatások megelőzése szempontjából feltétlenül szükséges. Mindenekelőtt a gyermekek védelmét kell biztosítani ezekkel az egészségkárosító hatásokkal szemben.

Mindezekkel összefüggésben a légúti megbetegedések száma – ideértve az asztmás, és allergiás megbetegedéseket is – városunkban

Ivóvízminőség

A közüzemi ivóvízvezeték-hálózaton keresztül közvetlenül a lakásokba, illetve a közkutakba szolgáltatott ivóvíz minősége Tapolcán a rendszeres ellenőrzés szerint kiváló, nem tartalmaz olyan anyagokat (pl. arzén, bór, fluorid, nitrát, nitrit, stb.), amelyek akut egészségkárosodást okozhatnának.

A városi strandon felszerelt víztisztító-forgató berendezés az elmúlt években lényegesen csökkentette a fürdőhelyen bekövetkező fertőzések veszélyét.

Hulladékok és szennyezett területek

A kommunális és az ipari veszélyes és nem veszélyes hulladékok gyűjtése és további kezelése városunkban teljes körűen megoldott. Egészségügyi kockázatuk az illegálisan elhelyezett hulladékoknak, szikkasztott szennyvizeknek, illetve a korábbi időszakból esetleg megmaradt ismeretlen talajszennyezéseknek lehet. Az ebből eredő egészségügyi kockázatok minimálisra csökkentése érdekében a 2.6. és a 2.12. fejezetekben ismertetett intézkedések végrehajtása szükséges.

Klímaváltozás

A globális klímaváltozás városi összetevői, ezek környezet-egészségügyi hatásai egyelőre csak részben ismertek. Az azonban megállapítható, hogy a városi hősziget-ben a zöldfelületek hőmérséklet-csökkentő hatása jelentős mértékű, de ennek közvetlen területi kihatása a zöldfelület területén kívül még nagy kiterjedésű parkok, erdők esetében is igen kicsi, rendszerint száz méter alatti (ezen a légmozgás lényegesen javíthat). Nagy jelentőségűek ezért azok a kisebb, a 2.2. fejezetben leírt kondicionáló elemek – pl. növényesített belső udvarok, kisebb parkok – amelyek a városi hősziget legintenzívebb részét alkotó, sűrű beépítésű területek kondicionálásában fejthetik ki hatásukat. Ezek a városszerkezet mélyreható átalakítása nélkül, pl. épület-, vagy közterület-felújítások alkalmával, vagy ezektől függetlenül is megvalósíthatók.

Élelmiszerbiztonság

Az élelmiszerek által okozott megbetegedések, fertőzések leggyakoribb okai a környezetből származó szennyeződések (pl. dioxinok, PCB-k, nehézfémek), és az ember által az élelmiszerláncban alkalmazott anyagok (pl. állatgyógyászati készítmények, növényvédő-szerek, termésnövelő anyagok) maradékai. A fizikai eredetű szennyezőanyagok közül elsősorban a talajból, csapadékból származó radioaktív anyagok érdemelnek figyelmet. Az élelmiszerekben előforduló idegen kémiai anyagok és természetes tartalomként jelenlévő mérgező hatású anyagok kimutatását és meghatározását hazánkban a MgSzH Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatósága monitoring rendszer keretén belül végzi.

Az életmóddal összefüggő szempontok

A nemzetközi összehasonlításban kedvezőtlen magyar halálozási és megbetegedési adatokban az egyéni életmódnak, az anyagiak által dominált értékrendből származó stressznek kimagasló szerepe van. Ennek javításában a rekreációnak, az egészségtudatos életmódnak jelentős szerep juthat, ami viszont az ilyen célú létesítményeket (sportpályák, játszóterek, kerékpárutak, stb.) is szükségessé teszi. E tekintetben Tapolca megfelelően ellátott.

Fontos ugyanakkor az is, hogy az önkormányzat saját és szervezeteinek kommunikációjával is népszerűsítse az egészséges életmódot. Ennek egyik, a fejlett európai országokban már bevált eszköze a városi egészségterv készítése, amelynek az „egészséges városok" együttműködés ad európai keretet, de például további hathatós eszköz a környezettudatosság növelése az iskolai oktatásban, nevelésben.

Cél

1. Csökkenjen a parlagfűvel szennyezett területek nagysága.
2. Csökkenjen a légúti megbetegedések, és az allergiás panaszokkal élők száma.
3. Növekedjen a munkahelyére, illetve az iskolába gyalog vagy kerékpárral biztonságosan eljutó felnőtt lakosság és a 10 évesnél idősebb iskolások száma.

Feladatok

1. A parlagfű-irtás folytatása, az erre vonatkozó hatósági és lakossági aktivitások támogatásának fenntartása.
2. A környezetbarát közlekedés tennivalóinál felsorolt intézkedések megvalósítása, ezen belül is különösen:
   - a belváros mentesítése az átmenő forgalomtól,
   - a kerékpáros közlekedés lehetőségeinek javítása,
   - gyalogos zóna kialakítása a belvárosban.
3. A dohányzás megtiltása és a tilalom betartásának ellenőrzése a közintézményekben, valamint a játszótereken.

3. INTÉZKEDÉSI TERV

3.1. A városi környezet tisztasága és a fenntartható városfejlesztés érdekében

A környezetvédelmi program előző fejezetében meghatározott célok és célállapotok elérése érdekében végrehajtandó feladatokat a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 47. § (1) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelően vettük számba. Az intézkedési terv a feladatokat annak figyelembe vételével

csoportosítja, ahogy az Új Magyarország Fejlesztési Tervben meghatározott prioritások és ezen belül beavatkozási csoportok (prioritási tengelyek) szerint, a nemzeti referenciakerethez kapcsolódó pályázati rendszerben a feladatok végrehajtásához elengedhetetlenül szükséges európai és hazai források elérhetők.

	KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS			
	A város környezetvédelmi programjában meghatározott		**Forrás-lehetőség**	**Határidő**
	feladat	**programpontok**		
I.	**Prioritási tengely: A térségi elérhetőség javítása** **Cél:** A régiókon belüli elérhetőség javítása érdekében kiemelten fontos – a vasútfejlesztésekkel harmonizáltan – a közösségi közlekedés és az alternatív megoldások fejlesztése is. Ez különös jelentőséggel bír a hátrányos helyzetű térségek, települések lakóinak mobilizálása szempontjából. Célszerű a térségi, illetve regionális közlekedési szövetségek felállítása a közösségi közlekedés működtetésének és fejlesztésének ágazati szinteken is összehangolt koordinációja. A régión belüli közlekedést javítja a térségi jelentőségű utak fejlesztése is.			
I/1.	A veszprémi és a zalahalápi utak közötti északi elkerülő út tervezésének és megvalósításának elősegítése	2.8./1 2.10/1 2.11/2	KDOP	A forrás rendelkezésre állásától függően
II.	**Prioritási tengely: A városi és agglomerációs közösségi közlekedés fejlesztése** **Cél:** A városok átjárhatóságának, elővárosokból való megközelítésének javítása és zsúfoltságának enyhítése oly módon, hogy a környezetterhelés (légszennyezés és zajterhelés) csökkenjen, de legalábbis ne nőjön. A városi közlekedés fejlesztésének lényeges eleme a megfelelő járatok és járatsűrűség kialakítása, a közlekedési eszközök közötti váltás térbeli és időbeli összehangolása. Mindezen túl a városi közlekedés korszerűsítése a kerékpáros és a gyalogos közlekedés feltételeinek javításával, valamint forgalomcsillapított belső övezetek és összefüggő kerékpárutak kialakításával érhető el.			
II/1.	A városi tehermentesítő, feltáró út Keszthelyi út és Sümegi út közötti szakaszának tervezése és kivitelezése	2.8./2 2.10/2 2.11/2	KDOP	A forrás rendelkezésre állásától függően
II/2.	A helyközi (távolsági) autóbuszokat fogadó buszpályaudvar lehetőség szerinti áttelepítése	2.8/4 2.10/6 2.11/5	KDOP	A forrás rendelkezésre állásától függően
II/3.	Az úthálózat folyamatos felújítása	2.8/3.	Saját forrás	folyamatos
II/4.	A közúti közlekedésből származó zajterhelések méréssel történő meghatározása	2.11/1	Saját forrás	2012.
II/5.	A kerékpáros közlekedés lehetőségeinek további javítása. További kerékpárutak kiépítése	2.8/5 2.10/5.	KDOP	A forrás rendelkezésre állásától függően
II/6.	A városi tömegközlekedési igények (útvonal, járatsűrűség, stb.) felmérése, szükség esetén új menetrend készítése. Az utazási kényszer és az utazási idő csökkentése	2.10/7.	Saját forrás	2010.
II/7.	A városon belüli közlekedés forgalmi rendjének	2.10/3.	Saját forrás	2011.

	újraszabályozása			
II/8.	Gyalogos zóna kialakítása a belvárosban	2.10/4.		2011.
	KÖRNYEZETI ÉS ENERGETIKAI FEJLESZTÉS			
	A város környezetvédelmi programjában meghatározott		**Forrás-lehetőség**	**Határidő**
	feladat	**programpontok**		
III.	**Prioritási tengely: Egészséges, tiszta település** (A települési életminőség és a települési környezetminőség javítása) **Cél:** A fenntartható településfejlődés környezeti feltételeinek javítása, a települési környezet állapotjellemzőinek javítása annak érdekében, hogy javuljanak az emberi életkörülmények, és a település minden lakója számára biztosítva legyen az elfogadható életminőség és az egészséges lakókörnyezet. A célok elérése érdekében a prioritási tengely – az átfogó környezetgazdálkodás és környezeti tervezés lehetőségeinek felhasználásával, költséghatékony megoldások alkalmazásával – a települési környezetvédelmi közszolgáltatások, környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztés és a közvetlen környezetvédelmi, veszély-elhárítási beavatkozások megvalósítására koncentrál. A településen végrehajtandó környezeti fejlesztések felölelik a hulladékgazdálkodást, a települési szennyvízkezelést, az ivóvíz minőségének javítását.			
III/1.	A 36/2005. (XI. 29.) Kt. rendelettel elfogadott helyi hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata	2.12/1.	Saját forrás	2009.
III/2.	A helyi hulladékgazdálkodási tervben vállalt feladatok teljesítése	2.12/2.	KEOP, saját forrás	az Észak-Balatoni Térség Települési Szilárdhulladék-kezelési Rendszerrel összhangban, a tervek szerint 2010. végéig
III/3.	A szelektív hulladékgyűjtés, -előkezelés és -hasznosítás infrastruktúrájának fejlesztése	2.12/3.	KEOP	
III/4.	Szemléletformálás (PR tevékenység)	2.1/1. 2.1/3. 2.12/6.	KEOP	
III/5.	Szelektív hulladékgyűjtés a városi rendezvényeknél és a Polgármesteri Hivatalban	2.12/5.	Saját forrás	folyamatos
III/6.	A jelenleg használaton kívül lévő tapolcai vízmű hidrogeológiai védőterületének kijelölése a kutak vizének minőségi védelme érdekében	2.4/1.	KEOP, saját forrás	2014.
III/7.	A közüzemi ivóvízhálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok felmérése	2.5/1.	Saját forrás	2009.
III/8.	A közüzemi ivóvízhálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok számának növelése azokon a területeken, ahol ennek műszaki lehetősége megteremthető	2.5/2.	Saját forrás	2010.

III/9.	A szennyvíztisztító telep technológiai fejlesztése annak érdekében, hogy alkalmas legyen a megnövekedett hidraulikai- és szervesanyag-terhelés kezelésére, a telepről kibocsátott tisztított szennyvíz minőségére vonatkozóan megállapított minden határérték biztonságos betartására	2.4/5. 2.6/3.	KEOP	A forrás rendelkezésre állásától függően
III/10.	A közüzemi csatornahálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok felmérése	2.6/1.	Saját forrás	2009.
III/11.	A közüzemi csatornahálózatba be nem kapcsolt lakóingatlanok számának növelése azokon a területeken, ahol ennek műszaki lehetősége adott, illetve megteremthető	2.4/4. 2.6/2.	Saját forrás	2010.
IV.	**Prioritási tengely: Vizeink jó kezelése** **Cél:** A Víz Keretirányelv alapján felmérésre került a hazai víztestek (tavak és vízfolyások) állapota, amelyek jó ökológiai állapotát/potenciálját 2015-ig szükséges elérni. Az intézkedések, különösen a szennyezés-csökkentési intézkedések, e cél elérését szolgálják, kiemelten kezelve a nagy tavainkra irányuló fejlesztéseket, amelyek jó állapotának kialakítása jelentős társadalmi igény is. A tavak mellett kiemelt beavatkozási terület a felszín alatti vizek további szennyezésének megakadályozása. Egy-egy vízbázis területén különböző, a helyi viszonyokra alakított műszaki intézkedéseket kell végrehajtani. A felszíni és felszín alatti vizek további szennyezésének megakadályozása érdekében rekultiválásra kerülnek a környezetet és a lakosságot is folyamatosan veszélyeztető, régi, műszakilag nem megfelelő hulladéklerakók és folytatódik az Országos Környezeti Kármentesítési Program keretébe tartozó szennyezett területek környezeti kármentesítése.			
IV/1.	A már felhagyott csordáskúti hulladéklerakó területének rekultivációja	2.1/4. 2.3/1. 2.4/6.	KEOP	A forrás rendelkezésre állásától függően
IV/2.	A Kinizsi laktanya talaj- és talajvíz-szennyező hatásának megszüntetése, a terület kármentesítése	2.3/3. 2.4/6.	KEOP	2011.
IV/3.	Az illegálisan elhagyott hulladék észlelése, összeszedése és ártalmatlanítása. Gyakoribb közterületi ellenőrzés.	2.1/3. 2.3/2. 2.4/6.	Saját erőforrás	folyamatos
IV/4.	A települési folyékony hulladék kezelési (szippantási) tevékenység rendszeres ellenőrzése az ingatlantulajdonosoknál és a szippantást végzőknél.	2.4/2.	Saját erőforrás	folyamatos
IV/5.	A talajterhelési díj következetes befizettetése az érintettekkel, a szennyvízgyűjtő hálózattal ellátott területeken be nem kapcsolt ingatlanok esetében	2.4/3.	Saját erőforrás	folyamatos

V.	**Prioritási tengely: Természeti értékeink jó kezelése** **Cél:** A NATURA 2000 programhoz tartozó és egyéb védett területek természetvédelmi fejlesztései: többek között a faj- és élőhely-védelem, az erdei iskolák, a vonalas létesítmények tájromboló hatásának mérséklése, az élőhely-megőrző mező- és erdőgazdálkodás, a biodiverzitás megőrzése, a fejlődés fenntartható pályára való átállás ösztönzése, az ember és környezete hosszú távon is harmonikus kapcsolatának kialakítása. Ennek megfelelően a természetbarát, ökológiailag kedvező hatású gazdálkodási módszerek és a hagyományos tájhasználati és gazdálkodási módok fenntartása és népszerűsítése, a természetvédelemmel kapcsolatos nemzetközi kezdeményezésekből, egyezményekből eredő kötelezettségeink teljesítése, a természeti értékek megőrzése, minél szélesebb körű bemutatása, valamint a megfelelő szintű ismeretterjesztés.			
V/1.	A „Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat", az ökogazdálkodás, valamint a tájak, természeti értékek fenntartásával kapcsolatos PR tevékenység	2.3/4. 2.13/2.	Saját forrás	folyamatos
V/2.	Környezettudatos nevelés, a helyi természeti értékek megismertetése a közoktatási feladatok végzése során	2.13/3.	Saját forrás	folyamatos
V/3.	Önkormányzati rendelet megalkotása a helyi természeti értékek védelem alá helyezéséről	2.13/1.	Saját forrás	folyamatos
VI.	**Prioritási tengely: Hatékony energiafelhasználás** **Cél:** Az energiatakarékosságot és a hatékony energiafelhasználást szolgáló eszközrendszer kialakítása a termelési és a fogyasztói szférában egyaránt. Az energetikai célok eléréséhez elő kell segíteni az energetikailag hatékonyabb technológiák elterjedését, a lakossági energiafelhasználás racionalizálását, a beruházási támogatásokkal és a szabályozás változtatásával az energiahatékonyság és -takarékosság ösztönzését. Ez magában foglalja a távhő-, a gáz- és villamosenergia-ellátás szolgáltatói oldalának korszerűsítését, a szolgáltató parkok és az önkormányzati tulajdonú társaságok energiahatékonysági fejlesztéseit, a köz- és lakóépületek energia-megtakarítást szolgáló korszerűsítését éppúgy, mint a korszerű, energiatakarékos termelési technológiák meghonosítását, valamint a jelentős átalakítási veszteségekkel járó, nagy hálózatok helyett a helyi, primer energiát felhasználó rendszerek fejlesztését. **Vagy** **Prioritási tengely: A fenntartható termelési és fogyasztási szokások elősegítése** **Cél:** A környezeti demokrácia kiteljesedésével, a fenntarthatóság szemléletének általános elterjesztésével, a társadalom értékrendjének javításával és a környezeti információk, adatok szabad áramlásának biztosításával a lakosság tevékenyebben tud részt venni a környezettel kapcsolatos döntések meghozatalában. Mindezek alapján figyelmet kell fordítanunk a környezetbarát életmód és a fenntartható fogyasztás feltételeinek megteremtésére, a környezeti oktatásra és nevelésre, valamint a környezetmenedzsment-rendszerek elterjesztésére. A fejlesztések – amelyek érintik, vagy érinthetik bármely önkormányzatot és intézményeiket, a kis- és középvállalkozások legtöbbjét és számos civil szervezetet – eredményeként alacsony környezetterhelésű, anyag- és energiatakarékos, alternatív energiát használó vállalkozások			

	fejlődnek ki, hozzájárulva az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez és a klímavédelemhez.			
VI/1.	A távhőszolgáltatásról történő leválás kedvezőtlen tendenciájának megállítása	2.9/1.	Saját forrás	folyamatos
VI/2.	Pályázati lehetőségek felkutatása az energiatakarékos rendszerek (nyílászárók, világítás, fűtés) kialakítása érdekében. A lakosság tájékoztatása a pályázati lehetőségekről.	2.9/2. 2.9/3.	KEOP, saját forrás	2010.
VII.	**Prioritási tengely: A környezet fejlesztésének kiemelt területi dimenziói** **Cél:** A természeti és táji sajátosságokra alapozott, környezetbarát és minőségi turizmus fejlesztése, a fogadó-, látogató- és oktatóközpontok, bemutatóhelyek, tanösvények kialakítása, natúrparkok, szabadidő parkok fejlesztése. A NATURA 2000 programba bevont területeken a gazdaságot és az infrastruktúrát természetvédelmi szempontok szerint kell átalakítani, a területhasználat során az ökológiai magterületeket és folyosókat kiemelten kell védeni, és környezetbarát termelési rendszereket kell kialakítani. Figyelmet fordítunk a kulturális örökség védelmére és megőrzésére, a települési zöldterületek közösségi célú revitalizációjára és új zöldterületek kialakítására, a belterületi fásításra, valamint a bel- és csapadékvíz-rendezésre. Az épített környezet rehabilitációja, a település és táj harmonikus kapcsolata a városi és mezőgazdasági térségek számára egyaránt fontos. Ez éppúgy jelenti a barnamezős területek revitalizációját, mint a történeti tájak megőrzését, az épített környezet védelmét, a történelmi településközpontok értékőrző megújítását, vagy a település- és a tájkép védelmét. **Vagy** **TERÜLETFEJLESZTÉS** **Prioritási tengely: A kiegyensúlyozott területi fejlődés elemei** *(Megújuló vidék: rurális térségek területileg integrált, fenntartható fejlesztése, illetve A Balaton fenntartható fejlesztése)* **Cél:** Az alacsony népességű központi településsel rendelkező, alacsony népsűrűségű rurális (vidékies) térségekben – a fenntartható fejlődés szempontjainak figyelembe vételével – az újjáéledő helyi társadalmak kezdeményezéseire alapozva a helyi, térségi adottságokra építő termékek és szolgáltatások integrált fejlesztését támogatjuk. A városok és rurális környezetük közötti kapcsolatok erősítése hozzájárul a rurális térségek területileg integrált, fenntartható fejlesztéséhez. **Cél:** A Balaton és a környező táj egyedülálló természeti és kulturális adottságaira építve, a szükséges összehangolt beavatkozások eredményeként európai szinten is igényes, exkluzív vonzó lakó-, üdülő- és munkakörnyezetté válhat. A fenntartható környezeti fejlesztést a gazdasági, turisztikai fejlesztésekkel és a kulturális és természeti örökség védelmével összehangoltan kell végezni.			
VII/1.	Zöldfelület-fejlesztési koncepció elfogadása	2.2/1.	Saját forrás	2009.
VII/2.	Zöldfelület-kataszter elkészítése, folyamatos aktualizálása	2.2/2.	Saját forrás	2010., majd folyamatos
VII/3.	A parkok, fasorok fáinak teljes körű felmérése a terület nagyságára, a parkfák állapotára és korára, a parkok növényzetének értékére, a játszóterek burkolatára, a	2.2/3.	Saját forrás	2010.

	parkalkotó elemekre kiterjedően.			
VII/4.	A beteg, elöregedett fák kivágása, a hiányzó fák pótlása, új fasorok létesítése (pl. Dózsa György u., Keszthelyi u.). Az új parkfák telepítése során törekedni kell a városstűrő, allergén pollent nem termelő fák, illetve a virágukkal díszítő fák telepítésére	2.2/4.	KDOP, AVOP, saját forrás	2010.
VII/5.	A meglévő egészséges, de a légvezetékek védelme érdekében egyoldalú szempontok szerint végrehajtott gallyazások miatt csökevényes vagy torz koronájú fák szakszerű gallyazása, metszése	2.2/5.	KDOP, AVOP, saját forrás	2010.
VII/6.	A lakótelepi parkok esetében – a túlterheltségre, a hely szűkösségére tekintettel – a lakossági igények felmérése a parkokat használók korcsoportjai (0-18 év között három korcsoport, felnőttek, nyugdíjasok) szerint, és azok ismeretében a parkkal kapcsolatos követelmények, esetleges funkcióváltozások meghatározása	2.2/6.	Saját forrás	2010.
VII/7.	A zöldterületeken átvezető járdák, tipegőlapos utak szükség szerinti felújítása, az áttaposások helyén kerti utak építése, az akadálymentes közlekedés biztosítása a szükséges helyeken	2.2/7.	KDOP, AVOP	2013.
VII/8.	A meglévő öntözőhálózat felújítása, új hálózat szükség szerinti kiépítése, csobogók, ivó-kutak létesítése (pl. az Egry József úti parkban, a Kazinczy tér 7-9. és az Alkotmány u. 16. sz. épületek mögötti parkban)	2.2/8.	KDOP, AVOP	2013.
VII/9.	A játszóterek állapotának felmérése. A játszószerek korszerűsítése, a balesetveszélyes, nem szabványos játszószerek elbontása, illetve új játszószerek telepítése	2.2/9.	Saját forrás, KDOP, AVOP	2012.
VII/10.	A vandalizmus okozta károk mérséklése érdekében a parkok őrzésének szükség szerinti biztosítása	2.2/10.	Saját forrás	folyamatos
VII/11.	A belvárosi közparkok (pl. a Balaton üzletközpont előtti terület, Köztársaság tér) és belső udvarok (pl. Régi Postaudvar, APEH-udvar, a Zeneiskola udvara, Fő tér 12.) korszerűsítése, újak (pl. a Tapolca-patak mentén	2.2/11.	KDOP	2010.

	létesítendő közpark és sétány, Déli városkapu) kialakítása			
VII/12.	További közparkok kialakítása (pl. az Y-házaktól keletre, az ún. "Barackos lakópark" irányába, Tapolca-Diszel városrészben a kijelölt lakóterület-bővítések mellett)	2.2/12.	KDOP, AVOP	2013.
VII/13.	A nyugati városrész szétdarabolt zöldfelületi elemeinek egységesítése, a volt honvédségi barnamezős és az iparterületek mellett védő funkciót is ellátó erdőrészletek, fasorok telepítése	2.2/13.	KDOP, AVOP	2013.
VII/14.	A Bem utca átépítése sétálóutcává, a rendezési tervben szereplő zöldterület bővítésekkel	2.2/14.	KDOP	2010.
VII/15.	Fásítás, a fa hiányok pótlása (pl. Barackvirág u, a Déli elkerülő út vasútállomás-Keszthely u. körforgalom közötti szakasza mellett, a Dózsa György úton, a Keszthelyi úton, a tapolca-diszeli köztemetőben)	2.2/15.	KDOP, AVOP, saját forrás	2012.
VII/16.	A rendszeresen parlagfűvel fertőzött területek felmérése, ellenőrzése, és a terület mentesítése magánterület esetén a tulajdonos (használó) kötelezésével, önkormányzati ingatlanokon a mentesítés elvégzésével	2.2/16.	Saját forrás	folyamatos
VII/17.	Állat- és növénypark kialakítása	2.2/17.	KDOP, AVOP	A forrás rendelkezésre állásától függően
VII/18.	Széleskörű kommunikációs kampány (PR tevékenység) a közterületi viselkedés normáinak tudatosítása, a szemetelés, a hulladékelhagyás gyakorlatának visszaszorítása és az ezzel okozott károk csökkentése érdekében	2.2/1.	Saját forrás	folyamatos
VII/19.	A közterületek állapotával, a rongálásokkal, a közterületi hibákkal, rendellenességekkel kapcsolatos lakossági bejelentések és önkormányzati ellenőrzések regisztrálása, a nemkívánatos állapotnak – a környezeti, városképi, esztétikai károk mértékének figyelembe vételével megállapított prioritási sorrendben – a lehető legrövidebb időn belüli felszámolása kerüljenek. A megtett intézkedésekről a lakosságot a helyi médiumokon és a	2.2/2.	Saját forrás	2009., majd folyamatos

	város honlapján keresztül tájékoztatni kell			
VII/20.	Az állami és önkormányzati tulajdonú ingatlanok hasznosítása környezetkímélő technológiák megvalósítására képes vállalkozások betelepülésének elősegítésével	2.1/4.	Saját forrás	2014.
VII/21.	A jelenlegi felszíni csapadékvíz-elvezető rendszer felmérése	2.7/1.	Saját forrás	2009.
VII/22.	A csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítésének megkezdése az erre vonatkozó terv elkészítésével.	2.7/2. 2.14/2.	Saját forrás	2009.
VII/23.	A kiemelt útszegély mellett kialakított nyílt árkok folyamatos karbantartása	2.7/3. 2.14/3.	Saját forrás	folyamatos
VII/24.	A köztestületi tűzoltóság műszaki-technikai eszközrendszerének fejlesztése	2.14/1.	Saját forrás, KDOP	A forrás rendelkezésre állásától függően

3.2. A környezettudatos közigazgatás érdekében

Városunk önkormányzatának Polgármesteri Hivatala – a példamutatás elvének megfelelően – a program keretében a következő intézkedéseket hajtja végre:

1. A környezeti szempontok figyelembe vételével a közbeszerzési gyakorlatát kiterjeszti az irodatechnikai eszközök és felszerelések körére.
2. Rendszeresen, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot városunk környezeti állapotáról a helyi médiumokon keresztül.
3. Honlapján rendszeresen közzéteszi a városra vonatkozó környezeti információkat.
4. Kialakítja városunk zöldfelületi kataszterét.
5. Együttműködik a városban tevékenykedő civil szervezetekkel.
6. Működteti a szelektív hulladékgyűjtést a Polgármesteri Hivatalban.

3.3. A széleskörű társadalmi együttműködés érdekében

Széleskörű társadalmi együttműködés különösen az alábbi területeken szükséges:

1. A közterületi viselkedés normáinak tudatosítása, a közterületek tisztántartása.
2. A közterületek állapotával, a rongálásokkal, a közterületi hibákkal, rendellenességekkel kapcsolatos jelenségek észlelése, és a lehető legrövidebb időn belüli felszámolása
3. Az illegálisan elhagyott hulladékhalmok észlelése és felszámolása.
4. A rendszeresen parlagfűvel fertőzött területek felmérése, a parlagfű irtása.
5. A környezettudatos vásárlói, fogyasztói szokások elterjesztése a hulladékkeletkezés megelőzése, a környezetbarát közlekedés és a hatékony energiafelhasználás érdekében.
6. A közvetlen környezet díszítése, gondozása, aktív részvétel mesterséges és természeti értékeink megőrzése.
7. A pályázati lehetőségek kihasználása, beleértve a hagyományos *„A Tiszta és Virágos Veszprém Megyéért”* illetve a *„Virágos Magyarországért”* pályázatokat is.

4. A DOKUMENTÁCIÓ KÉSZÍTŐI

Tapolca Város Környezetvédelmi Programjának 2009. évi felülvizsgálatát Tapolca Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának megbízásából az ABU Hungary Kft.-t (9027 Győr, Gesztenyefa u. 4.) készítette.

A 2009-2014. közötti tervezési időszakra vonatkozó környezetvédelmi program tervezetének elkészítésében Tapolca Város Önkormányzatát Mikusi Gyula, a Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési és Műszaki Irodájának vezetője képviselte.

A munkát irányította: dr. Petróczki Ferenc, az ABU Hungary Kft. ügyvezetője.

Szerzők:

Dr. Petróczki Ferenc okl. agrármérnök, növényvédelmi szakmérnök, környezetvédelmi szakértő (engedély száma: F-475/2005., mérnöki kamarai nyilvántartási száma: MMK-08-1111)

Dr. Hornyák Margit okl. vegyészmérnök, környezetvédelmi és hulladékgazdálkodási szakértő (engedély száma: F-719/2006. és Sz-506/2006.)

Dr. Kulcsár László okl. agrármérnök, természetvédelmi szakmérnök, környezetvédelmi, talajvédelmi és tápanyag-gazdálkodási, valamint természetvédelmi szakértő (engedély száma: F-978/2007., 4096/I-II/2003. és Sz-296/2005.)